

Universitätsbibliothek Wuppertal

Cassii Dionis Cocceiani Rerum Romanarum

Cassius

Lipsiae, 1849

54

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-5005](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-5005)

οικοδομήμασιν ἐλυμήνατο, ὃ τε Τίβερις ἀνέξηθεις τήν τε γέφυραν τήν ξυλίνην κατέστυρε καὶ τήν πόλιν πλωτὴν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἐποίησεν.

τῷ δ' ἐπιγενομένῳ ἔτει, ἐν ᾧ Μάρκος τε Μάρκελλος καὶ Λού- ΝΔ
κιος Ἀρρουντίος ὑπάτευσαν, ἥ τε πόλις πελαγίσαντος αὐθις τοῦ 732
ποταμοῦ ἐπλεύσθη, καὶ κεραυνοῖς ἄλλα τε πολλὰ ἐβλήθη καὶ οἱ
ἀνδριάντες οἱ ἐν τῷ πυρναίῳ, ὥστε καὶ τὸ δόρυ ἐκ τῆς τοῦ Ἀβ-
γούστου χειρὸς ἐκπεσεῖν. πονούμενοι οὖν ὑπὸ τε τῆς νόσου καὶ ²
ὑπὸ τοῦ λιμοῦ (ἐν τε γὰρ τῇ Ἰταλίᾳ πάσῃ ὁ λοιμὸς ἐγένετο καὶ
τὴν χώραν οὐδεὶς εἰργάσατο· δοκῶ δ' ὅτι καὶ ἐν τοῖς ἔξω χωρίοις
τὸ αὐτὸ τοῦτο συντηρέχθη) νομίσαντες οἱ Ῥωμαῖοι οὐκ ἄλλως σφίσι
ταῦτα συμβεβηκέναι, ἀλλ' ὅτι μὴ καὶ τότε ὑπατεύοντα τὸν Ἀβ-
γούστον ἔσχον, δικτάτορα αὐτὸν ἠθέλησαν προχειρίσασθαι, καὶ τήν ³
τε βουλὴν κατακλείσαντες ἐς τὸ συνέδριον ἐπηγάγκασαν τοῦτο ψη-
φίσασθαι, ἀπειλούντες σφας καταπρήσειν, καὶ μετὰ ταῦτα τὰς
ῥάβδους τὰς τέσσαρας καὶ εἴκοσι λαβόντες προσῆλθον αὐτῷ, δικ-
τάτορά τε ἅμα δεόμενοι λεχθῆναι καὶ ἐπιμελητὴν τοῦ σίτου, καθά-
περ ποτὲ τὸν Πομπήιον, γενέσθαι. καὶ ὅς τοῦτο μὲν ἀναγκαίως ⁴
ἐδέξατο, καὶ ἐκέλευσε δύο ἄνδρας τῶν πρὸ πέντε πον ἀεὶ ἐτῶν
ἐστρατηγηκότων πρὸς τὴν τοῦ σίτου διανομὴν κατ' ἔτος αἰρεῖσθαι,
τὴν δὲ δικτατορίαν οὐ προσήκατο, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐσθῆτα προσκα-
τεροῆξεν, ἐπειδὴ μηδένα τρόπον ἄλλως σφᾶς ἐπισχεῖν, μήτε δια-
λεγόμενος μήτε δεόμενος, ἠδυνήθη· τήν τε γὰρ ἑξουσίαν καὶ τὴν ⁵
τιμὴν καὶ ὑπὲρ τοὺς δικτάτορας ἔχων, ὁρθῶς τό τε ἐπίφθονον καὶ
τὸ μισητὸν τῆς ἐπικλήσεως αὐτῶν ἐφυλάττετο. τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο ²
καὶ τιμητὴν αὐτὸν διὰ βίου χειροτονῆσαι βουλομένων ἐποίησεν·
οὔτε γὰρ τὴν ἀρχὴν ὑπέστη, καὶ εὐθὺς ἐτέρους τιμητὰς, Παῦλόν
τε Αἰμίλιον Λέπιδον καὶ Λούκιον Μουνάτιον Πλάγκον, τοῦτον μὲν
ἀδελφὸν τοῦ Πλάγκου ἐκείνου τοῦ ἐπικληροχθέντος ὄντα, τὸν δὲ δὴ
Λέπιδον αὐτὸν τότε θανατωθέντα, ἀπέδειξεν. ἔσχατοι οὗτοι τὴν ²
τιμητείαν ἰδιῶται ἅμα ἔσχον, ὥσπερ πον καὶ παραχορῆμα αὐτοῖς
ἐδηλώθη· τὸ γὰρ βῆμα ἀφ' οὗ τι πράξαιν τῶν προσηκόντων σφίσιν
ἔμελλον, συνέπεσεν ἀναβάντων αὐτῶν ἐν τῇ πρώτῃ τῆς ἀρχῆς ἡμέρᾳ
καὶ συννετρίβη, καὶ μετὰ τοῦτο οὐδένες ἄλλοι τιμηταὶ ὅμοιοι αὐτοῖς
ἅμα ἐγένοντο. καὶ τότε δὲ ὁ Ἀγούστος, καίπερ ἐκείνων αἰρεθέν- ³
των, πολλὰ τῶν ἐς αὐτοὺς ἀνηκόντων ἔπραξεν. τῶν τε συσσιτίων
τὰ μὲν παντελῶς κατέλυσε, τὰ δὲ πρὸς τὸ σωφρονέστερον συνέστειλεν.
καὶ τοῖς μὲν στρατηγοῖς τὰς πανηγύρεις πάσας προσέταξεν, ἕκ τε

- ⁴ τοῦ δημοσίου δίδοσθαι τι αὐτοῖς κελεύσας, καὶ προσαπειπὼν μήτε ἐς ἐκείνας οἰκοθέν τινα πλεῖον τοῦ ἑτέρου ἀναλλοκεῖν μήθ' ὀπλομαχίαν μήτ' ἄλλως εἰ μὴ ἡ βουλὴ ψηφίσαιτο, μήτ' αὖ πλεονάκις ἢ δις ἐν ἐκάστῳ ἔτει, μήτε πλειόνων εἰκοσι καὶ ἑκατὸν ἀνδρῶν ποιεῖν· τοῖς δ' ἀγορανόμοις τοῖς κορυναίοις τὴν τῶν ἐμπιπραμένων κατὰ
- ⁵ σβεσιν ἐνεχείρισεν, ἑξακοσίους σφίσι βοηθοὺς δοῦλους δούς. ἐπειδὴ τε καὶ ἱππεῖς καὶ γυναικες ἐπιφανεῖς ἐν τῇ ὀρχήστρᾳ καὶ τότε γε ἐπεδείξαντο, ἀπηγόρευσεν οὐχ' ὅτι τοῖς παισὶ τῶν βουλευτῶν, ὅπερ πον καὶ πρὶν ἐκεκώλυτο, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐγγόνοις, τοῖς γε ἐν τῇ ἱππιάδι δῆλον ὅτι ἔξεταζομένοις, μηδὲν ἔτι τοιοῦτο δοῦν.
- ³ καὶ ἐν μὲν τούτοις τό τε τοῦ νομοθέτου καὶ τὸ τοῦ αὐτοκράτορος καὶ σχῆμα καὶ ὄνομα ἐπεδείκνυτο, ἐν δὲ δὴ τοῖς ἄλλοις ἐμετρίαζεν, ὥστε καὶ φίλοις τισὶν εὐθνομένοις παραγίνεσθαι. Μάρκον τέ τινας Πρίμου αἰτίαν ἔχοντος ὅτι τῆς Μακεδονίας ἄρχων Ὀδρῦσαις ἐπολέμησε, καὶ λέγοντος τοτὲ μὲν τῇ τοῦ Ἀγνούστου τοτὲ δὲ τῇ τοῦ Μαρκέλλου γνώμῃ τοῦτο πεποιημέναι, ἔς τε τὸ δικαστήριον ἀντεπάγγελτος ἦλθε, καὶ ἐπερωτηθεὶς ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ
- ³ εἰ προστάξειεν οἱ πολεμῆσαι, ἔξαρκος ἐγένετο. τοῦ τε συναγορευόντος τῷ Πρίμῳ Λικινίου Μουρήνου ἄλλα τε ἐς αὐτὸν οὐκ ἐπιτήδεια ἀπορρήψαντος, καὶ πνυθόμενου "τί δὴ ἐνταῦθα ποιεῖς, καὶ τίς σε ἐκάλεσεν;" τοσοῦτο μόνον ἀπεκρίνατο ὅτι τὸ δημοσίον. ἐπὶ οὖν τούτοις ὑπὸ μὲν τῶν εὐφρονούντων ἐπηρείτο, ὥστε καὶ τὸ τὴν βουλὴν ἀθροίζειν ὁσάκις ἂν ἐθέλῃσῃ λαβεῖν, τῶν δ' ἄλλων τινὲς
- ⁴ κατεφρόνησαν αὐτοῦ. ἀμέλει καὶ τοῦ Πρίμου οὐκ ὀλίγοι ἀπεψηφίσαντο, καὶ ἐπιβουλήν ἕτεροι ἐπ' αὐτῷ συνέστησαν. Φάνιος μὲν γὰρ Καπίων ἀρχηγὸς αὐτῆς ἐγένετο, συνεπελάβοντο δὲ καὶ ἄλλοι· καὶ σφίσι καὶ ὁ Μουρήνας συνομομοκῆναι, εἴτ' οὖν ἀληθῶς εἴτε καὶ ἐκ διαβολῆς, ἐλέχθη, ἐπειδὴ καὶ ἀκράτῳ καὶ καταχορεῖ παρρη-
- ⁵ σία πρὸς πάντας ὁμοίως ἐχοῖτο. καὶ οὐ γὰρ ὑπέμειναν τὸ δικαστήριον, ἐρήμην μὲν ὥς καὶ φευξόμενοι ἦλθον, ἀπεσφάγησαν δὲ οὐ πολλῷ ὕστερον, οὐδὲ ἐπήρκεσαν τῷ Μουρήνῳ οὔτε ὁ Προκουλήσιος ἀδελφὸς ὢν οὔτε ὁ Μαικήνας τῇ ἀδελφῇ αὐτοῦ συνοικῶν,
- ⁶ καίπερ ἐς τὰ πρῶτα ὑπὸ τοῦ Ἀγνούστου τιμώμενοι. ὥς δ' οὖν καὶ τούτους τῶν δικαζόντων τινὲς ἀπέλυσαν, ἐνομοθέτησε μήτε κρόφα τὰς ψήφους ἐν ταῖς ἐρήμοις δίκαις φέρεσθαι, καὶ πάσαις αὐταῖς τὸν εὐθνομένον ἀλίσκεσθαι. καὶ ὅτι γε ταῦτ' οὐχ' ἐπ' ὀργῆς ἀλλ' ὥς καὶ συμφέροντα τῷ δημοσίῳ διέταξεν, ἰσχυρῶς διέ-
- ⁷ δειξεν· τοῦ γούν πατρὸς τοῦ Καπίωνος τὸν μὲν ἕτερον τῶν δούλων τῶν συμφυρόντων τῷ νείῃ ἐλευθερώσαντος, ὅτι ἀμύναι οἱ θνήσκοντι

ἤθελσε, τὸν δὲ ἕτερον τὸν προδόντα αὐτὸν διὰ τε τῆς ἀγορᾶς μέσης μετὰ γραμμίων τὴν αἰτίαν τῆς θανατώσεως αὐτοῦ δηλοῦντων διαγαγόντος καὶ μετὰ ταῦτα ἀνασταυρώσαντος, οὐκ ἠγανάκτησεν. καὶ ἐξηκέσατο πᾶσαν τὴν τῶν οὐκ ἀρεσκομένων τοῖς πρα-⁸ χθεῖσι μέμψιν, εἰ μὴ καὶ θυσίας ὥς καὶ ἐπὶ νίκῃ τινὶ καὶ ψηφισθείσας περιεῖδε καὶ γενομένας.

τότε δ' οὖν καὶ τὴν Κύπρον καὶ τὴν Γαλατίαν τὴν Ναρβω-⁴ νησίαν ἀπέδωκε τῷ δήμῳ ὥς μηδὲν τῶν ὀπλων αὐτοῦ δεομένας· καὶ οὕτως ἀνθρώπατοι καὶ ἐς ἐκεῖνα τὰ ἔθνη πέμπεσθαι ἤρξαντο. καὶ τὸν τοῦ Διὸς τοῦ βροντῶντος ἐπικαλουμένου ναὸν καθιέρωσεν.² περὶ οὗ δύο ταῦτα παραδίδεται, ὅτι τότε τε ἐν τῇ ἱερουργίᾳ βρονταὶ ἐγένοντο, καὶ μετὰ ταῦτα ὄναρ τῷ Ἀυγούστῳ τοιόνδε ἐπέστη. τῶν γὰρ ἀνθρώπων, τὸ μὲν τι πρὸς τὸ ξένον καὶ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ καὶ τοῦ εἶδους, τὸ δὲ καὶ ὅτι ὑπὸ τοῦ Ἀυγούστου ἴδρυτο, μέγιστον δὲ ὅτι πρῶτῳ οἱ ἀνιόντες ἐς τὸ Καπιτώλιον ἐνετύγχανον,³ προσερχομένων τε αὐτῷ καὶ σεβόντων, ἔδοξε τὸν Αἴα τὸν ἐν τῷ μεγάλῳ ναῷ ὄντα ὁρῆν ὥς καὶ τὰ δεύτερα αὐτοῦ φερόμενον ποι-εῖσθαι, καὶ ἐκ τούτου ἐκείνῳ τε εἰπεῖν ἔλεγεν ὅτι προφύλακα τὸν βροντῶντα ἔχοι, καὶ ἐπειδὴ ἡμέρα ἐγένετο, κώδωνα αὐτῷ περιῆψε,⁴ βεβαιῶν τὴν ἀνείρωξιν· οἱ γὰρ τὰς συνοικίας νύκτωρ φυλάσσοντες κω-δωνοφοροῦσιν, ὅπως σημαίνειν σφίσιν ὁπότεν βουληθῶσι δύνωνται.

ἐν μὲν δὴ τῇ Ῥώμῃ ταῦτ' ἐγένετο, ὑπὸ δὲ τοὺς αὐτοὺς τοῦ-⁵ τους χρόνους καὶ οἱ Κάνταβροι οἱ τε Ἀστυρες ἐπολέμησαν αὐτίς, οὗτοι μὲν διὰ τε τρυφὴν καὶ δι' ὠμότητα τοῦ Καρισίου, οἱ δὲ δὴ Κάνταβροι, ἐπειδὴ ἐκείνους τε νεωτερίζοντας ᾔσθοντο καὶ τοῦ ἄρ-χοντός σφιν Γαῖον Φουρβίου κατεφρόνησαν, ὅτι τε νεωστὶ ἀφῆκτο καὶ ὅτι ἄπειρον αὐτὸν τῶν παρ' ἑαυτοῖς πραγμάτων εἶναι ἔδοξαν. οὐ μέντοι καὶ ἐν τῷ ἔργῳ τοιοῦτός σφισιν ἐφάνη, ἀλλ' ἡττηθέντες² ἀμφοτέρω ὑπ' αὐτοῦ (καὶ γὰρ τῷ Καρισίῳ προσήμυνεν) ἐδουλώ-θησαν. καὶ τῶν μὲν Καντάβρων οὐ πολλοὶ ἐάλωσαν· ἐπειδὴ γὰρ ἀνέλπιστον τὴν ἐλευθερίαν ἔσχον, οὐδὲ ζῆν ἠθέλησαν, ἀλλ' οἱ μὲν³ τὰ ἐρύματα προεμπρήσαντες ἑαυτοὺς ἀπέσφαζαν, οἱ δὲ καὶ ἐκείνοις ἐθελονταὶ συγκατεκαύθησαν, ἄλλοι δημοσίᾳ φαρμάκων ἐνεπλήσθη-σαν, ὥστε τό τε πλεῖστον καὶ τὸ ἀγριώτατον αὐτῶν φθαρῆναι· οἱ δ' Ἀστυρες ὥς τάχιστα χωρίον τέ τι πολιορκοῦντες ἀπηλάθησαν καὶ μίχῃ μετὰ τοῦτ' ἐνικήθησαν, οὐκέτ' ἀντήρην ἀλλ' εὐθὺς ἐχειρώθησαν.

ὑπὸ δὲ τὸν αὐτὸν τοῦτον χρόνον οἱ Αἰθίοπες οἱ ὑπὲρ Αἰγύπ-⁴ του οἰκοῦντες προεχώρησαν μὲν μέχρι τῆς πόλεως τῆς Ἐλεφαντίνης

3. 7 3 τινὰ δὲ*
Suetonius.

4 3 4 εἰπεῖν, ὥς ἔλεγεν*

4 1 κώδωνας

ὠνομασμένης, πάντα τὰ ἐν ποσὶ πορθοῦντες, ἡγουμένης σφίσι Καν-
 δάκης· περθόμενοι δὲ ἐνταῦθα πον Γάιον Πετρώνιον τὸν τῆς Αἰ-
 γύπτου ἄρχοντα προσεῖναι, προαπῆλθον μὲν ὥς καὶ διαφενδόμενοι,
 καταληφθέντες δὲ ἐν τῇ ὁδῷ ἡττήθησαν, καὶ τούτου καὶ ἐς τὴν
 5 οἰκίαν αὐτὸν ἐπεσπίασαντο. καὶ καλῶς καὶ ἐκεῖ ἀγωνισάμενος πό-
 λεις ἄλλας τε καὶ τὴν Ταράπην τὸ βασίλειον αὐτῶν ἔλαβεν. καὶ
 ἐκείνη μὲν κατεσκάφη, ἐν ἑτέρῳ δὲ τινι χωρίῳ φρουρὰ κατελείφθη·
 ὁ γὰρ Πετρώνιος μήτε περαιτέρω διὰ τε τὴν ἄμμον καὶ διὰ τὸ
 καῦμα προελθεῖν μήτε κατὰ χώραν μετὰ παντὸς τοῦ στρατοῦ μετ-
 6 ναι καλῶς δυνήθεις ἀνεχώρησε, τὸ πλεῖον αὐτοῦ ἐπαγόμενος. καὶ
 τούτῳ τῶν Αἰθιοπίων τοῖς φρουροῖς ἐπιθεμένων ἀνθὶς τε ἐπ' αὐ-
 τοὺς ἐστράτευσε, καὶ τοὺς σφετέρους ἐρούσατο, καὶ τὴν Κανδάκην
 συμβῆναι οἱ ἠνάγκασεν.

6 ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἐγίνετο, ὁ Αὔγουστος ἐς Σικελίαν ἦλθεν, ὅπως
 καὶ ἐκείνην καὶ τὰλλα τὰ μέχρι τῆς Συρίας καταστήσεται. καὶ
 αὐτοῦ ἐνταῦθα ἔτι ὄντος ὁ δῆμος τῶν Ῥωμαίων τοὺς ὑπάτους
 χειροτονῶν ἐστασίασεν, ὥστε καὶ ἐκ τούτου διαδειχθῆναι ὅτι ἀδύ-
 2 νατον ἦν δημοκρατομένους σφᾶς σωθῆναι. μικροῦ γοῦν τινὸς ἐν
 τε ταῖς ἀρχαιρεσίαις καὶ ἐν ταῖς ἀρχαῖς αὐταῖς κυριεύοντες ἐθορύβη-
 σαν. ἐτηρεῖτο μὲν γὰρ ἡ ἑτέρα χώρα τῷ Αὐγούστῳ, καὶ διὰ τοῦτο
 Μάρκος Αὔλλιος κατ' ἀρχὰς τοῦ ἔτους μόνος ἦρξεν· ἐκείνου δὲ μὴ
 3 δεξαμένου αὐτὴν Κύντιος τε Λέπιδος καὶ Λούκιος Σιλανὸς ἐσπου-
 δαρχίασαν, καὶ οὕτω γε πάντα συνετάραξαν ὥστε καὶ τὸν Αὔγου-
 3 στον ὑπὸ τῶν ἐμφορῶν ἀνακληθῆναι. ἐπειδὴ δὲ οὐχ ὑπέστρεψε
 μὲν, ἐλθόντας δὲ αὐτοὺς πρὸς αὐτὸν ἀπέπεμψεν ἐπιτιμήσας σφίσι
 καὶ κελεύσας ἀμφοτέρων αὐτῶν ἀπόντων τὴν ψῆφον δοθῆναι, οὐδὲν
 4 μᾶλλον ἡσέχασαν, ἀλλὰ καὶ πάνυ αὐθὶς ἐστασίασαν καὶ διηρέχθη-
 4 σαν, ὥστε τὸν Λέπιδον ὀψέ ποτε αἰρεθῆναι. ἀγανακτήσας οὖν
 ἐπὶ τούτῳ ὁ Αὔγουστος, καὶ μήτε μόνῃ τῇ Ῥώμῃ σχολάζειν δυνά-
 μενος μήτ' αὖ ἄναρχον αὐτὴν καταλιπεῖν τολμῶν, ἔξιτει τινὰ αὐτῇ
 ἐπιστῆσαι, καὶ ἔκρινε μὲν τὸν Ἀγρίππαν ἐπιτηδειότατον ἐς τοῦτο
 5 εἶναι, βουλευθεὶς δὲ δὴ καὶ ἀξίωμα αὐτῷ μείζον περιθεῖναι, ἵνα καὶ
 ἐκ τούτου ῥᾶν αὐτῶν ἄρχῃ, μετεπέμψατο αὐτόν, καὶ καταναγκάσας
 τὴν γυναῖκα, καίπερ ἀδελφιδὴν αὐτοῦ οὖσαν, ἀπαλλάξαντα τῇ Ἰου-
 λίᾳ συνοικῆσαι, ἐς τὴν Ῥώμην παραχοῆμα καὶ ἐπὶ τῷ γάμῳ καὶ
 ἐπὶ τῇ τῆς πόλεως διαχειρίσει ἐπεμψε, διὰ τε τὰλλα καὶ ὅτι ὁ
 Μαικήρας συμβουλευομένων οἱ περὶ αὐτῶν τούτων εἰπεῖν λέγεται
 6 ὅτι τηλικούτον αὐτὸν πεποίηκας ὥστε ἢ γαμβρὸν σου γενέσθαι ἢ
 6 φρονεθῆναι. καὶ ὅς τὰ μὲν ἄλλα οἰδοῦντα ἔτι ἐεῶν κατεστήσατο,

τά τε ἱερὰ τὰ Αἰγύπτια ἐπεσιόντα αὐθις ἐς τὸ ἄστυ ἀνέστειλεν, ἀπειπὼν μηδὲν μηδ' ἐν τῷ προαστείῳ αὐτὰ ἐντὸς ὀγδόου ἡμισταδίου ποιεῖν· ταραχῆς δέ τις περὶ τὴν τοῦ πολιάρχου τοῦ διὰ τὰς ἀνοχὰς αἰρουμένου χειροτονίαν συμβάσης οὐκ ἐπεκράτησεν αὐτῆς, ἀλλ' ἄνευ τῆς ἀρχῆς ταύτης τὸν ἐνιαυτὸν ἐκεῖνον διεγένοντο.

καὶ ὁ μὲν ταῦτα ἔπραττεν, ὁ δὲ Αὐγουστος τὰ τε ἄλλα τὰ ἐν τῇ Σικελίᾳ διοικήσας, καὶ τὰς Συρακούσας ἐτέρας τέ τινες πόλεις ἀποίκους Ῥωμαίων ἀποδείξας ἐς τὴν Ἑλλάδα ἐπεραιώθη. καὶ Ἀσ-
2 κεδαιμονίους μὲν τοῖς τε Κυθήροις καὶ τῇ συσσιτίᾳ ἐτίμησεν, ὅτι ἡ Λιβία, ὅτε ἐκ τῆς Ἰταλίας σὺν τε τῷ ἀνδρὶ καὶ σὺν τῷ νιῷ ἔφηνγεν, ἐκεῖ διέτριψεν· Ἀθηναίων δὲ τὴν τε Αἶγναν καὶ τὴν Ἐρέ-
τριαν (ἐκαρποῦντο γὰρ αὐτάς), ὥς τινὲς φασιν, ἀφείλετο, ὅτι τὸν Ἀντώνιον ἐσπούδασαν, καὶ προσέτι καὶ ἀπηγόρευσε σφισι μηδὲνα πολίτην ἀργυρίου ποιεῖσθαι. καὶ αὐτοῖς ἐς ταῦτα ἔδοξε τὸ τῷ τῆς 3
Ἀθηνᾶς ἀγάλματι συμβὰν ἀποσκήψαι· ἐν γὰρ τῇ ἀκροπόλει πρὸς ἀνατολῶν ἰδρυμένον πρὸς τε τὰς δυμᾶς μετεστράφη καὶ αἷμα ἀπέπτυσεν. ὁ δ' οὖν Αὐγουστος τό τε Ἑλληνικὸν διήγαγε καὶ ἐς 4
Σάμον ἔπλευσεν, ἐνταῦθ' αὖτε ἐχειμάσας, καὶ ἐς τὴν Ἀσίαν ἐν τῷ ἥρῳ ἐν ᾧ Μάρκος τε Ἀπουλῆιος καὶ Πούπλιος Σίλιος ὑπάτευσαν^{a. u.}
χομισθεὶς πάντα τὰ τε ἐκεῖ καὶ τὰ ἐν τῇ Βιθυνίᾳ διέταξεν, οὐχ⁷³⁴ 5
ὅτι τοῦ δήμου καὶ ταῦτα τὰ ἔθνη καὶ τὰ πρότερά ἐδόκει εἶναι ἐν ὀλιγωρίᾳ αὐτὰ ποιησάμενος, ἀλλὰ καὶ πάνν πάντων σφῶν ὥς καὶ ἑαυτοῦ ὄντων ἐπιμεληθεὶς· τὰ τε γὰρ ἄλλα ὅσα περ καὶ προσῆχον ἦν ἐπηνόρωθωσε, καὶ χρήματα τοῖς μὲν ἐπέδωκε τοῖς δὲ καὶ ὑπὲρ τὸν φόρον ἐσενεγκεῖν προσέταξεν. τοὺς τε Κυζικηνούς, ὅτι Ῥωμαίους 6
τινὰς ἐν στάσει μαστιγώσαντες ἀπέκτειναν, ἐδουλώσατο. καὶ τοῦτο καὶ τοὺς Τυρίους τοὺς τε Σιδωνίους διὰ τὰς στάσεις ἐποίησεν, ἐν τῇ Συρίᾳ γενόμενος.

κὰν τούτῳ ὁ Φραάτης φοβηθεὶς μὴ καὶ ἐπιστρατεύσῃ οἱ, ὅτι 8
μηδέπω τῶν συγκειμένων ἐπεποιήκει τι, τὰ τε σημεῖα αὐτῷ καὶ τοὺς αἰχμαλώτους, πλὴν ὀλίγων οἱ ὑπ' αἰσχύνῃς σφᾶς ἐφθειραν ἢ καὶ κατὰ χώραν λαθόντες ἔμειναν, ἀπέπειψεν. καὶ αὐτοὺς ἐκεῖ- 2
ρος ὥς καὶ πολέμῳ τινὶ τὸν Πάρθον νενικηκὸς ἔλαβεν· καὶ γὰρ ἐφρόνει μέγα, λέγων ὅτι τὰ πρότερόν ποτε ἐν ταῖς μάχαις ἀπολό-
μενα ἀκοντὶ ἐκεκόμιστο. ἀμέλει καὶ θυσίας ἐπ' αὐτοῖς καὶ νεῶν 3
Ἄρεος τιμωροῦ ἐν τῷ Καπιτωλίῳ, κατὰ τὸ τοῦ Διὸς τοῦ φερετρίου ζήλωμα, πρὸς τὴν τῶν σημείων ἀνάθεσιν καὶ ψηφισθῆναι ἐκέλευσε καὶ ἐποίησεν, καὶ προσέτι καὶ ἐπὶ κέλῃτος ἐς τὴν πόλιν ἐσήλασε

7 2 3 ἐφείλετο ante ὥς? * 3 2 πρὸς] τῇ πρὸς 4 1 ὁ γοῦν*
8 3 2 τιμωροῦ κατὰ — φερετρίου τοῦ ἐν τῷ Καπιτωλίῳ ζήλωμα?

- 4 καὶ ἀψίδι τροπαιοφόρῳ ἐτιμήθη. ταῦτα μὲν ἐπ' ἐκείνοις ὕστερον ἐπράχθη· τότε δὲ αὐτός τε προστάτης τῶν περὶ τὴν Ρώμην ὁδῶν αἰρεθεὶς καὶ τὸ χροσοῦν μίλιον κεκλημένον ἔστησε, καὶ ὁδοποιούς αὐταῖς ἐκ τῶν ἐστρατηγηκότων, ῥαβδούχοις δύο χρωμένους, προσ-
- 5 ἔταξεν. καὶ ἡ Ἰουλία τὸν Γάιον ὀνομασθέντα ἔτεκε, βουθυσία τέ τις τοῖς γενεθλίοις αὐτοῦ αἰδῖος ἐδόθη. καὶ τοῦτο μὲν ἐκ ψηφίσματος, ὥσπερ πον καὶ τᾶλλα, ἐγένετο· ἰδίᾳ δὲ δὴ οἱ ἀγορανόμοι ἵπποδρομίαν τε ἐν τοῖς τοῦ Ἀγνούστου γενεθλίοις καὶ θηρίων σφαι-
- 9 γὰς ἐποίησαν. ἐν μὲν οὖν τῇ πόλει ταῦτα ἐπράττετο, ὁ δὲ δὴ Ἀγνούστος τὸ μὲν ὑπῆζον κατὰ τὰ τῶν Ῥωμαίων ἔθνη διώκει, τὸ δὲ ἔνσπονδον τῷ πατρίῳ σφίσι τρόπῳ εἶα ἄρχεσθαι· οὐδ' ἠξίωσεν οὔτε ἐκείνῳ τι προσθέσθαι οὔτε ἕτερόν τι προσκλήσασθαι, ἀλλ' ἀκριβῶς ἀρκῆσθαι τοῖς ὑπάρχουσιν ἐδικαίον, καὶ τοῦτο καὶ τῇ βουλῇ ἐπέστει-
- 2 λεν. ὥστε πολέμου μὲν οὐδὲν τότε γ' ἐφήφατο, δυναστείας δὲ δὴ Ἰαμβλίχῳ τε τῷ Ἰαμβλίχου τὴν τῶν Ἀραβίων τὴν πατρίαν καὶ Ταρχονδιμότῳ τῷ Ταρχονδιμότου τὴν τῆς Κιλικίας, ἣν ὁ πατήρ αὐτοῦ ἔσχε, πλὴν παραθαλασσιδίων τινῶν ἔδωκεν· ἐκείνα γὰρ τῷ Ἀρχελᾶῳ μετὰ τῆς μικροτέρας Ἀρμενίας ἐχαρίσατο, ὅτι ὁ Μῆδος
- 3 ὁ πρὶν αὐτῆς βασιλεύων ἐτεθνήκει. τῷ τε Ἡρώδῃ Ζηροδόρου τινὸς τετραρχίαν, καὶ Μιθριδάτῃ τινὶ τὴν Κομμαγενήν, ἐπειδὴ τὸν πατέρα αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς αὐτῆς ἀπεκτόνει, καίτοι παιδίσκῳ ἔν' ὄντι
- 4 ἐπέτρεψεν. τῶν τε Ἀρμενίων τῶν ἑτέρων τοῦ τε Ἀρταβάζου κατηγορησάντων καὶ τὸν Τιγράνην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐν τῇ Ρώμῃ ὄντι μεταπεμψαμένων, ἔστειλε τὸν Τιβέριον, ὅπως τὸν μὲν ἐκβάλῃ
- 5 τῆς βασιλείας, τὸν δὲ ἐς αὐτὴν ἀποκαταστήσῃ. καὶ ἐπράχθη μὲν οὐδὲν τῆς παρασκευῆς αὐτοῦ ἄξιον· οἱ γὰρ Ἀρμένιοι τὸν Ἀρταβάζην προαπέκτειναν· ὁ δ' οὖν Τιβέριος, ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ θυσίαι ἐπὶ τούτῳ ἐψηφίσθησαν, ἐσεμνύνετο ὥς καὶ κατ' ἀρετὴν τι ποιήσας.
- 6 καὶ ἦδη γε καὶ περὶ τῆς μοναρχίας ἐνενοεῖ, ἐπειδὴ πρὸς τοὺς Φίλιππους αὐτῷ προσελάνθοντι θόρυβός τέ τις ἐκ τοῦ τῆς μάχης χωρίου ὥς καὶ ἐκ στρατοπέδου ἠκούσθη, καὶ πῦρ ἐκ τῶν βωμῶν τῶν ὑπὸ τοῦ Ἀντωνίου ἐν τῷ ταφρεύματι ἰδρυθέντων αὐτόματον ἀνέλαμψεν.
- 7 Τιβέριος μὲν δὴ ἐκ τούτων ἐγανροῦτο, ὁ δὲ Ἀγνούστος ἐς τε τὴν Σάμον ἐπανήλθε κἀνταῦθα αὖθις ἐχείμασε, καὶ ἐκείνοις τε ἐλευθερίαν μισθὸν τῆς διατριβῆς ἀντέδωκε, καὶ ἄλλα οὐκ ὀλίγα προσ-
- 8 διώκhsen. πάμπολλαι γὰρ δὴ πρεσβεῖαι πρὸς αὐτὸν ἀφίκοντο, καὶ οἱ Ἰνδοὶ προκηρυκευσάμενοι πρότερον φίλιαν τότε ἐσπέισαντο, δῶρα

πέμφσαντες ἄλλα τε καὶ τίγρεις, πρῶτον τότε τοῖς Ῥωμαίοις, νομίζω
 δ' ὅτι καὶ τοῖς Ἑλλησιν, ὁφθαλμοῖς. καὶ τι καὶ μειράκιόν οἱ ἄνεν
 ὄμων, οἷους τοὺς Ἑρμῆς ὁρῶμεν, ἔδωκαν. καὶ μέντοι τοιοῦτον ὃν 9
 ἐκεῖνο ἐς πάντα τοῖς ποσὶν ἄτε καὶ χερσὶν ἐχοῖτο, τόσον τε αὐτοῖς
 ἐνέτεινε καὶ βέλη ἤφειε καὶ ἐσάλπιζεν, οὐκ οἶδ' ὅπως· γράφω γὰρ
 τὰ λεγόμενα. εἰς δ' οὖν τῶν Ἰνδῶν Ζάμαρος, εἴτε δὴ τοῦ τῶν 10
 σοφιστῶν γένους ὢν, καὶ κατὰ τοῦτο ὑπὸ φιλοτιμίας, εἴτε καὶ ὑπὸ
 τοῦ γήρους κατὰ τὸν πάτριον νόμον, εἴτε καὶ ἐς ἐπίδειξιν τοῦ τε
 Ἀγνοῦστος καὶ τῶν Ἀθηναίων (καὶ γὰρ ἐκεῖσε ἦλθεν) ἀποθανεῖν 11
 ἐθελήσας ἐμνήθη τε τὰ τοῖν θεοῖν, τῶν μυστηρίων καίπερ οὐκ ἐν
 τῷ καθήκοντι καιρῷ, ὥς φασί, διὰ τὸν Ἀγνοῦστον καὶ αὐτὸν με-
 μυημένον γενομένων, καὶ πνυρὶ ξαντὸν ζῶντα ἐξέδωκεν.

ὑπάτερε μὲν δὴ ἐν τῷ ἔτει ἐκείνῳ Γάιος Σέντιος· ἐπεὶ δὲ καὶ 10
 τὸν συνῆρξοντα αὐτῷ προσαποδειχθῆναι ἔδει (ὁ γὰρ Ἀγνοῦστος 735
 οὐδὲ τότε τηρηθεῖσάν οἱ τὴν ἀρχὴν ἐδέξατο), σιάσις τε αὐτῆς ἐν
 τῇ Ῥώμῃ συνήρχθη καὶ σφαγαὶ συνέβησαν, ὥστε τοὺς βουλευτὰς
 φρουρὰν τῷ Σεντίῳ ψηφίσασθαι. ἐπειδὴ δὲ μήτε ἠθέλησεν αὐτῇ 2
 χρῆσθαι, πρέσβεις πρὸς τὸν Ἀγνοῦστον, μετὰ δύο ῥαβδούχων
 ἕκαστον, ἐπεμψαν. μαθὼν οὖν ταῦτα ἐκεῖνος, καὶ συνιδὼν ὅτι
 οὐδὲν πέρας τοῦ κακοῦ γενήσοιτο, οὐκέτ' αὐτοῖς ὁμοίως ὥσπερ καὶ
 πρὶν προσηρέχθη, ἀλλ' ἔκ τε τῶν πρεσβευτῶν αὐτῶν Κύντον Λου-
 κρήτιον, καίπερ ἐν τοῖς ἐπικηρυχθεῖσιν ἀναγραφέντα, ὕπατον ἀπέ-
 δεῖξε, καὶ αὐτὸς ἐς τὴν Ῥώμην ἤπειχθη. καὶ αὐτῷ ἐπὶ τε τούτοις 3
 καὶ ἐπὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς ἐν τῇ ἀποδημίᾳ προαχθεῖσι πολλὰ καὶ
 παντοῖα ἐψηφίσθη· ὃν οὐδὲν προσήκατο, πλὴν τύχῃ τε ἐπαναγώγῳ
 (οὕτω γὰρ πῶς αὐτὴν ἐκάλεσαν) βωμὸν ἰδρυθῆναι καὶ τὴν ἡμέραν
 ἦν ἀφίξιτο ἐν τε ταῖς ἱερομηνίαις ἀριθμεῖσθαι καὶ ἀγνουστάλια
 ὀνομαζέσθαι. ἐπεὶ δὲ καὶ ὥς αἱ τε ἀρχαὶ καὶ οἱ ἄλλοι προαπαν- 4
 τῆσαι οἱ προπαρεσκευάσαντο, νύκτωρ ἐς τὴν πόλιν ἐσεκοιμήθη, καὶ
 τῇ ὑστεραίᾳ τῷ τε Τιβερίῳ τὰς τῶν ἐστρατηγηκότων τιμὰς ἔδωκε,
 καὶ τῷ Δρούσῳ πέντε ἔτεσι θάσσον παρὰ τὰ νομιζόμενα τὰς ἀρχὰς
 αἰτῆσαι προσεπέτρεψεν. ἐπειδὴ τε μηδὲν ὁμολόγει ὅσα τε ἀπόντος 5
 αὐτοῦ στασιάζοντες καὶ ὅσα παρόντος φοβούμενοι ἔπρασσον, ἐπρ-
 μελητής τε τῶν τρόπων ἐς πέντε ἔτη παρακληθεὶς δὴ ἐχειροτονήθη,
 καὶ τὴν ἔξουσίαν τὴν μὲν τῶν τιμητῶν ἐς τὸν αὐτὸν χρόνον τὴν
 δὲ τῶν ὑπάτων διὰ βίον ἔλαβεν, ὥστε καὶ ταῖς δώδεκα ῥάβδοις
 αἰὶ καὶ πανταχοῦ χρῆσθαι, καὶ ἐν μέσῳ τῶν αἰὶ ὑπατευνόντων ἐπὶ
 τοῦ ἀρχικοῦ δόξου καθίεσθαι. ψηφισάμενοι δὲ ταῦτα διορδοῦν 6

9 2 τε] τε γὰρ?

3 ἐπέειπε*

10 5 αὐτὸν om

6 γενό-

μενον

10 1 1 ἐκείνῳ] ἐν ᾧ

2 1 μηδὲν?

τε πάντα αὐτὸν καὶ νομοθετεῖν ὅσα βούλοιο ἡξίουν, καὶ τοὺς τε νόμους τοὺς γραφησομένους ὑπ' αὐτοῦ Ἀγνούστους ἐκείθεν ἤδη προσηγόρευον, καὶ ἐμμένειν σφίσιν ὁμόσαι ἤθελον. ὁ δὲ τὰ μὲν
 7 ἄλλα ὡς καὶ ἀναγκαῖα ἐδέξατο, τοὺς δ' ὅρκους ἀφῆκεν αὐτοῖς· καὶ γὰρ εὖ ἤδει ὅτι, εἰ μὲν ἀπὸ γνώμης τι ψηφίσαιντο, τηρήσουσιν αὐτὸ κἂν μὴ ὁμόσωσιν, εἰ δὲ μὴ, οὐδὲν αὐτοῦ, κἂν μυρίας πίστεις ἐπαγῶσι, προτιμήσουσιν.

Ἀγνούστος μὲν δὴ ταῦτα ἐποίει, καὶ τις τῶν ἀγορανόμων ἐθε-
 11 λοντῆς ὑπὸ πενίας ἀπέιπε τὴν ἀρχήν· Ἀγρίππας δὲ ὡς τότε ἐς τὴν Ῥώμην ἐκ τῆς Σικελίας πεμφθεὶς διώκησε τὰ κατεπείγοντα, ταῖς Γαλατίας προσετάχθη· ἐν τε γὰρ ἀλλήλοις ἐστασίαζον καὶ ὑπὸ
 2 τῶν Κελτῶν ἐκακοῦντο. καταστήσας δὲ καὶ ἐκεῖνα ἐς Ἰβηρίαν μετέστη· οἱ γὰρ Κάνταβροι οἱ ζωροηθέντες τε ἐν τῷ πολέμῳ καὶ προαθέντες τοὺς τε δεσπότας σφῶν ὡς ἕκαστοι ἀπέκτειναν, καὶ πρὸς τὴν οἰκίαν ἐπανελθόντες πολλοὺς συναπέστησαν, καὶ μετ' αὐτῶν
 3 χωρία καταλαβόντες καὶ ἐντειχισάμενοι τοῖς τῶν Ῥωμαίων φρουροῖς ἐπεβούλεον. ἐπ' οὖν τούτους ὁ Ἀγρίππας ἐπιστρατεύσας ἔσχε μὲν
 4 τι καὶ πρὸς τοὺς στρατιώτας ἔργον· πρεσβύτεροι γὰρ οὐκ ὀλίγοι αὐτῶν ὄντες καὶ τῇ συνεχείᾳ τῶν πολέμων τετραχωμένοι, τοὺς τε Καντάβρους ὡς καὶ δυσπολεμήτους δεδιότες, οὐκ ἐλείθοντο αὐτῷ.
 5 ἀλλ' ἐκείνους μὲν, τὰ μὲν νοθεύσας τὰ δὲ παραμυθησάμενος τὰ δὲ καὶ ἀπειλήσας, διὰ ταχέων πειθαρχῆσαι ἐποίησεν, πρὸς δὲ δὴ τοὺς Καντάβρους πολλὰ προσέπειτασεν· καὶ γὰρ ἐμπειρία πραγμάτων, ἅτε τοῖς Ῥωμαίοις δεδουλευκότες, καὶ ἀπογνώσει τοῦ μὴ ἂν ἔτι
 6 σωθῆναι ἰδόντες ἐχρῶντο. τέλος δὲ ποτε συχνὸς μὲν ἀποβαλὼν τῶν στρατιωτῶν, συχνὸς δὲ καὶ ἀτιμώσας ὅτι ἡττῶντο (τὰ τε γὰρ ἄλλα καὶ στρατόπεδον ὅλον Ἀγνούστον ἐπωνομασμένον ἐκώλυσεν οὕτως ἔτι καλεῖσθαι), τοὺς τε ἐν τῇ ἡλικίᾳ πολεμίους πάντας ὀλίγον διέφθειρε καὶ τοὺς λοιποὺς τὰ τε ὅπλα ἀφείλετο καὶ ἐς τὰ
 7 πεδία ἐκ τῶν ξερμινῶν κατεβίβασεν. οὐ μὴν οὔτε ἐπέστειλέ τι τῇ βουλῇ περὶ αὐτῶν, οὔτε τὰ ἐπινίκια καίτοι ἐκ τῆς τοῦ Ἀγνούστου προστάξεως ψηφισθέντα προσήκατο, ἀλλ' ἐν τε τούτοις ἐμετρίαζεν ὥσπερ εἰώθει, καὶ γνώμην ποτὲ ὑπὸ τοῦ ὑπάτου ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ
 8 αὐτοῦ ἐρωτηθεὶς οὐκ ἔδωκεν. τό τε ὕδωρ τὸ Παρθένιον καλούμενον τοῖς ἰδίῳις τέλεσιν ἐσαγαγὼν Ἀγνούστον προσηγόρευσεν. καὶ οὕτω γε ἐκεῖνος ἐπ' αὐτῷ ἔχαιρεν ὥστε σπάνεώς ποτε οἶνον γενομένης, καὶ τῶν ἀνθρώπων δεινὰ διαβοώντων, ἱκανότατα ἔφη τὸν Ἀγρίππαν προνοηκέναι ὥστε μὴ δάψῃ ποτὲ αὐτοὺς ἀπολέσθαι.

6 2 αὐτὰ 7 1 ὡς] ὡς ἅτε* 2 τηροῦσιν 3 ὁμολογήσωσιν
 4 προξενήσουσιν 11 7 3 σπάνιός*

τοιοῦτος μὲν δὴ οὗτος ὁ ἀνὴρ ἦν· τῶν δὲ δὴ ἄλλων τινες οὐχ 12
 ὅτι τὰ αὐτὰ αὐτῷ πράσσοντες, ἀλλ' οἱ μὲν ληστὰς συλλαμβάνοντες
 οἱ δὲ πόλεις στασιαζούσας καταλλάσσοντες, καὶ ἐπωρέγοντο τῶν
 νικητηρίων καὶ ἐπεμπον αὐτά. ὁ γὰρ Αὔγουστος καὶ ταῦτα ἀφ' 2
 ὧς τισὶ τὴν γε πρώτην ἐχαρίζετο, καὶ δημοσίαις ταφαῖς πλείστους
 ὅσους ἐτίμα. τοιγαροῦν ἐκεῖνοι μὲν ἐν τούτοις ἐλαμπρύνοντο, ὁ δὲ
 Ἀγρίππας ἐς τὴν αὐταρχίαν τρόπον τινὰ ἐπ' αὐτοῦ προήχθη. ὁ 3
 γὰρ Αὔγουστος, ὥς τὰ τε κοινὰ θεραπείας ἀκριβοῦς ἐδεῖτο, καὶ
 ἐδεδίει μὴ, οἷα ἐν τοῖς τοιούτοις φιλεῖ συμβαίνειν, ἐπιβουλεύθῃ
 (βραχὺ γάρ τι καὶ σμικρὸν τὸν θάνατον, ὃν ἐπὶ τῇ στολῇ πολλάκις
 καὶ ἐς αὐτὸ τὸ συνέδριον ἑσίων εἶχεν, ἐπικουρήσειν οἱ ἐνόμιζε),
 πρῶτον μὲν αὐτὸς πέντε τῆς προστασίας ἔτη, ἐπειδὴ περ ὁ δεκέτης 4
 χρόνος ἐξήκων ἦν, προσέθετο (ταῦτα γὰρ Πονπλίου τε καὶ Γναίου ^{α. υ.} 736
 Λεντούλων ὑπατευόντων ἐγένετο), ἔπειτα δὲ καὶ τῷ Ἀγρίππῃ ἄλλα
 τε ἐξ ἴσου πῃ ἐαυτῷ καὶ τὴν ἐξουσίαν τὴν δημορχικὴν ἐς τὸν
 αὐτὸν χρόνον ἔδωκεν. τοσαῦτα γὰρ σφισιν ἔτη τότε ἐπαρχέσειν 5
 ἔφη· ὕστερον γὰρ οὐ πολλῷ καὶ τὰ πολλὰ τῆς αὐτοκράτορος ἡγε-
 μονίας προσέλαβεν, ὥστε αὐτὰ δέκα αὐθις γενέσθαι.

πράξας δὲ ταῦτα τὸ βουλευτικὸν ἐξήτασεν· πολλοὶ τε γὰρ καὶ 13
 ὡς ἐδόκουν αὐτῷ εἶναι, πλήθει δὲ οὐδὲν ὑγιὲς ἐνεώρα, καὶ διὰ μί-
 σους οὐχ ὅτι τοὺς κακίᾳ τινὶ ἐπιρροήτους, ἀλλὰ καὶ τοὺς κολακείᾳ
 ἐκφανεῖς ἐποιεῖτο. καὶ ἐπειδὴ μὴτε τις ἐκὼν ὥσπερ πρότερον ἀπηλ- 2
 λάττετο, μὴτ' αὖ μόνος ἐν αἰτία τινὶ γενέσθαι ἐβούλετο, αὐτὸς τε
 τριάκοντα ἄνδρας τοὺς ἀρίστους, ὅπερ πον καὶ ὄρκῳ ἐπιστάσαστο,
 ἐξελέξατο, καὶ ἐκείνους ἐκέλευσε προοιμώσαντας τὸν αὐτὸν ὄρκον
 κατὰ πέντε, πλὴν τῶν συγγενῶν, ἐς πινάκια γράψαντας ἐλῆσθαι.
 καὶ μετὰ τοῦτο τὰς πεντάδας ἐκλήρωσεν, ὥσθ' ἕνα καθ' ἐκάστην 3
 τὸν λαχόντα αὐτόν τε βουλευῆσαι καὶ ἑτέρον πέντε ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς
 ἐγγράψαι. ἔδει πον καὶ τοὺς τριάκοντα ἐν τε τοῖς αἰρουμένοις ὑφ'
 ἑτέρων καὶ ἐν τοῖς κληρουμένοις γενέσθαι. ἐπειδὴ τέ τινες αὐτῶν
 ἀπεδήμιον, ἄλλοι ἀντ' ἐκείνων λαχόντες τὰ ἐπιβάλλοντά σφισιν
 ἔπραξαν. τὸ μὲν οὖν πρῶτον ταῦθ' οὕτως ἐπὶ πλείους ἡμέρας ἐγέ- 4
 νετο· ἐπεὶ δὲ ἐκακουργήθη τινά, οὔτε ἐπὶ τοῖς ταμίαις τὰ γραμμα-
 τεῖα ἔτ' ἐποιήσατο οὔτε ἔτι τῷ κλήρῳ τὰς πεντάδας ἐπέτρεψεν,
 ἀλλ' αὐτὸς τε τὰ λοιπὰ ἀνελέξατο καὶ αὐτὸς τοὺς ἐνδέοντας προσ-
 εἴλετο, ὥστε ἑξακοσίους τοὺς πάντας ἀποδείχθῃναι. ἐβουλευσατο 14
 μὲν γὰρ τριακοσίους αὐτοὺς κατὰ τὸ ἀρχαῖον ποιῆσαι, καὶ πᾶν
 ἀγαπητὸν νομίζων εἶναι τοσοῦτους ἀξίους τοῦ συνεδρίου σφῶν εὐ-

12 4 3 λεγτούλου*

s e πολλὰ] ἄλλα πέντε?

13 1 2 ἐώρα

2 3 πω*

3 1 et 4 3 πεμπάδας

- ρεθῆναι· δυσχερανάντων δὲ πάντων ὁμοίως (τῷ γὰρ πολλὸν πλείους
 τῶν ἐμμενούντων ἐν αὐτῷ τοὺς διαγραφισμένους ἔσεσθαι, φοβεῖ-
 σθαι μᾶλλον αὐτοὺς μὴ ἰδιωτεύσωσιν ἢ προσδοκᾶν ὅτι καὶ βου-
 2 λεύσουσι συνέβαινεν) τοὺς ἑξακοσίους κατελέξατο. καὶ οὐδ' ἐνταῦθα
 ἔστη, ἀλλὰ καὶ μετὰ τοῦτο, ἐπειδὴ τινες οὐκ ἐπιτήδαιοι καὶ τότε
 ἐγγεγραμμένοι ἦσαν, καὶ Αἰκινίος τέ τις Ῥήγουλος, ἀγανακτήσας
 ὅτι τοῦ τε νείους καὶ ἄλλων πολλῶν, ὧν χρειῶν εἶναι ἤξιον, διει-
 λεγμένων ἀπαλήλιπτο, τὴν τε ἐσθῆτα ἐν αὐτῷ τῷ βουλευτηρίῳ
 3 κατερορήξατο, καὶ τὸ σῶμα γυμνώσας τὰς τε στρατείας κατηριθμή-
 σατο καὶ τὰς οὐλὰς προσεπέδειξε σφίσι, καὶ Ἀρτικυλῆος Παῖτος
 ἐν μὲν τοῖς βουλευουσιν ὧν τῷ δὲ δὴ πατρὶ ἐκπετωκότι παρα-
 χωρήσαι τῆς βουλείας ἄξιον ἰκέτευσεν, ἔξετασμον αὐτῆς σφιν ἐποιή-
 4 σατο, καὶ τινὰς ἀπαλλάξας ἄλλους ἀντικατέλεξεν. ἐπειδὴ τε πολλοὶ
 καὶ ὥς διεγεγράφατο, καὶ τινες αὐτὸν δι' αἰτίας, οἷα ἐν τῷ τοιοῦτῳ
 φιλεῖ συμβαίνειν, ὥς καὶ ἀδίκως ἀπεληλαμένοι εἶχον, τότε τε αὐτοῖς
 καὶ συνθεάσασθαι καὶ συνεσιτιάσασθαι τοῖς βουλευουσιν, τῇ αὐτῇ
 σκευῇ χρωμένοις, συνεχώρησε, καὶ ἐς τὸ ἔπειτα τὰς ἀρχὰς αἰτεῖν
 5 ἐπέτρεψεν. καὶ αὐτῶν οἱ μὲν πλείους ἐπανήλθον χρόνῳ ἐς τὸ συνέ-
 δριον, ὀλίγοι δὲ τινες ἐν τῷ μέσῳ, μήτε τῆς γερονσίας μήτε τοῦ
 δήμου νομιζόμενοι, κατελείφθησαν.
 15 τούτων οὖν οὕτω γενομένων συγχοὶ μὲν εὐθὺς συγχοὶ δὲ καὶ
 μετὰ τοῦτο καὶ ἐκείνῳ καὶ τῷ Ἀγρίππᾳ ἐπιβουλευσαι, εἴτ' οὖν ἀλη-
 2 θῶς εἴτε καὶ ψευδῶς, αἰτίαν ἔσχον. οὐ γὰρ ἔστιν ἀκριβῶς τὰ
 τοιαῦτα τοῖς ἔξω αὐτῶν οὖσιν εἰδέναι· πολλὰ γὰρ ὧν ἂν ὁ κρατῶν
 πρὸς τιμωρίαν, ὥς καὶ ἐπιβεβουλευμένος, ἦτοι δι' ἑαυτοῦ ἢ καὶ
 διὰ τῆς γερονσίας πράξῃ, ὑποπτεύεται κατ' ἐπήρειαν, κἂν ὅτι μύ-
 3 λιστα δικαιότατα συμβῇ, γεγονέναι. καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἐγὼ γνώμην
 ἔχω περὶ πάντων τῶν τοιούτων αὐτὰ τὰ λεγόμενα συγγράψαι,
 μηδὲν ὑπὲρ τὰ δεδημοσιευμένα, πλὴν τῶν πάντῃ φανερῶν, μήτε
 πολυπραγμονῶν μὴδ' ὑπολέγων, μὴτ' εἰ δικαίως μὴτ' εἰ ἀδίκως τι
 4 γέγονε, μὴτ' εἰ ψευδῶς μὴτ' εἰ ἀληθῶς εἴρηται. καὶ τοῦτο μὲν
 μοι καὶ κατὰ τῶν μετὰ ταῦτα γραφησομένων εἰρησθῶ ἐν δὲ δὴ
 τῷ τότε παρόντι ὁ Αὐγουστος ἄλλους μὲν τινὰς ἐδικαίωσε, τὸν δὲ
 δὴ Λέπιδον ἐμίσει μὲν διὰ τε τὰλλα καὶ ὅτι ὁ υἱὸς αὐτοῦ καὶ
 ἐπεφώρατο ἐπιβουλεύων αὐτῷ καὶ ἐκεκόλαστο, οὐ μὲντοι καὶ ἀπο-
 κτεῖναι ἠθέλησεν, ἀλλ' ἐν τρόπῳ τινὶ ἄλλοτε ἄλλο προεπηλάκιζεν.
 5 ἔς τε γὰρ τὴν πόλιν καὶ ἄκοντα αὐτὸν ἐκ τῶν ἀγρῶν κατιέναι

14 + 2 αὐτῶν αἰτίας* 3 γε* 15 + 3 ἄλλους] καὶ πολλοὺς
 ἠνάγκαζεν ἑαυτοὺς διαχορήσασθαι, ἐν οἷς καὶ Μουρήνας ὁ περρησιασάμενός
 ποτε πρὸς αὐτόν. ἄλλους Xiph. p. 73.

ἐκέλευε, καὶ ἐς τὰς συνόδους αἰεὶ ἐσῆγεν, ὅπως ὅτι πλείστην καὶ
 χλενασίαν καὶ ὕβριν πρὸς τε τὴν τῆς ἰσχύος καὶ πρὸς τὴν τῆς
 ἀξιώσεως μεταβολὴν ὀφλισκάνη· καὶ οὕτε ἐς ἄλλο τι ὥς καὶ ἀξίῳ
 οἱ λόγον ἐχοῖτο, τότε δὲ καὶ τὴν ψῆφον ὑστάτῳ τῶν ὑπατενκότων
 ἐπῆγεν. τοὺς μὲν γὰρ ἄλλους ἐν τῇ καθηκούσῃ τάξει ἐπεψήφισε, 6
 τῶν δ' ὑπατενκότων πρῶτόν τε τινα καὶ δεύτερον τρίτον τε ἕτερον
 καὶ τέταρτον, τοὺς τε λοιποὺς ὁμοίως, ὥς που καὶ ἐβούλετο· καὶ
 τοῦτο καὶ οἱ ὑπατοὶ ἐποίουν. οὕτω μὲν δὴ τὸν Λεπίδον μετεχει-
 ρίζετο, καὶ ἐπειδὴ γε Ἀντίστιος Λαβέων ἐς τοὺς βουλευσοντας 7
 αὐτόν, ὅτε ἡ διαγνώμη ἐκείνη ἐγένετο, ἐσεγράψατο, πρῶτον μὲν
 ἐπιωρκηκέναι τε αὐτὸν ἔφη καὶ τιμωρήσεσθαι ἡπείλησεν, ἔπειτα
 δὲ εἰπόντος αὐτοῦ “καὶ τί δεινὸν πεποίηκα κατασχὼν ἐν τῷ συνε-
 δρίῳ ἄνδρα ὃν σὺ ἀρχιέρεω ἐτι καὶ νῦν περιορᾷς ὄντα;” οὐκ ἐ-
 σκεπτόμενος ὁρῶν ἐποίησατο· πολλάκις γὰρ καὶ ἰδίᾳ καὶ κοινῇ τῆς 8
 ἱερωσύνης ταύτης ἀξιούμενος οὐκ ἐδικαίωσε ζῶντος τοῦ Λεπίδου
 λαβεῖν αὐτήν. Ἀντίστιος μὲν οὖν τοῦτό τε οὐκ ἀπὸ καιροῦ εἰπεῖν
 ἔδοξε, καὶ ποτε λόγων ἐν τῇ βουλῇ γιγνομένων ὥς χρεὼν εἶη τὸν
 Αὔγονστον ἐκ διανοχῆς φερεῖν σφᾶς, ἔφη, μήτ' ἀντιπεῖν τολμῶν
 μήτε συγκαταθέσθαι ὑπομένων, ὅτι ῥέγκω καὶ οὐ δύναμαι αὐτοῦ
 προκοιτῆσαι.

ὁ δ' οὖν Αὔγονστος ἄλλα τε ἐνομοθέτησε, καὶ τοὺς δεκάσαντάς 16
 τινὰς ἐπὶ ταῖς ἀρχαῖς ἐς πέντε ἔτη αὐτῶν εἰρξεν. τοῖς τε ἀγάμοις
 καὶ ταῖς ἀνάδροις βαρύτερα τὰ ἐπιτίμια ἐπέταξε, καὶ ἔμπαιλιν τοῦ
 τε γάμου καὶ τῆς παιδοποιίας ἄθλα ἔθηκεν. ἐπειδὴ τε πολλὸν πλεῖον 2
 τὸ ἄρρεν τοῦ θήλεος τοῦ ἐγγενοῦς ἦν, ἐπέτρεψε καὶ ἐξελευθέρους
 τοῖς ἐθέλουσι, πλὴν τῶν βουλευόντων, ἄγεσθαι, ἐννομιὸν τὴν τεκνο-
 ποιῶν αὐτῶν εἶναι κελεύσας. κὰν τούτῳ καταβοήσεως ἐν τῷ συ- 3
 νεδρίῳ περὶ τε τῆς τῶν γυναικῶν καὶ περὶ τῆς τῶν νεανίσκων
 ἀκοσμίης, πρὸς ἀπολογίαν δὴ τινα τοῦ μὴ ῥαδίως δι' αὐτὴν τὰς
 τῶν γάμων συναλλαγὰς ποιεῖσθαι, γενομένης, καὶ ἐναγόντων αὐτόν
 καὶ ἐκείνην ἐπαγορῶσαι χλενασμῷ ὅτι πολλὰς γυναιξὶν ἐχοῖτο,
 τὸ μὲν πρῶτον ἀπεκρίνατο αὐτοῖς ὅτι τὰ μὲν ἀναγκασιάτατα διώ- 4
 ρισται, τὰ δὲ λοιπὰ ἀδύνατόν ἐστιν ὁμοίως παραδοθῆναι, ἔπειτα
 δὲ ἐκβιασθεῖς εἶπεν ὅτι αὐτοὶ ὀφείλετε ταῖς γαμεταῖς καὶ παραινέειν
 καὶ κελεύειν ὅσα βούλεσθε· ὅπερ που καὶ ἐγὼ ποιῶ. ἀκούσαντες 5
 οὖν ταῦτα ἐκείνοι πολλῷ μᾶλλον ἐνέκειντο αὐτῷ, βουλόμενοι τὰς
 παραινέσεις ὥς τῇ Λισίᾳ παραινέειν ἔφη μαθεῖν. καὶ ὅς ἄκων μὲν,
 εἶπε δ' οὖν τινὰ καὶ περὶ τῆς ἐσθῆτος καὶ περὶ τοῦ λοιποῦ κόσμου

7 2 ὅτι ἰδίᾳ γνώμη vel ὅτε δὴ διαγνώμη*
 9 ἡναι?*

16 4 2 ἐπαγορῶ-
 9 ἡναι?*

τῶν τε ξυδάων καὶ τῆς σωφροσύνης αὐτῶν, μηδ' ὅτι οὖν φροντίσας
 6 ὅτι μὴ καὶ τῷ ἔργῳ αὐτὰ ἐπιστοῦτο. καὶ ἕτερον δέ τι τοιόνδε
 τιμητέων ἐπεποιήκει· ἐπειδὴ γὰρ προσήγαγέ τις αὐτῷ νεανίσκον
 γυναικα ἐκ μοιχείας γεγαμηκότα, καὶ πλείστα ὅσα κατηγορήσεν
 αὐτοῦ, διηπορήθη μήτε παριδεῖν τὸ πρᾶγμα μήτε ἐπιτιμῆσαι τι
 τοιμήσας, καὶ μάλιστα ποτε ὅπῃ ἀνεγκλῶν “πολλά” ἔφη “καὶ
 7 δεινὰ αἱ στάσεις ἦνεγκαν, ὥστε ἐκείνων μὲν ἀμνημονῶμεν, τοῦ δὲ
 δὴ λοιποῦ προνοῶμεν ὅπως μηδὲν τοιοῦτο γένηται.” ὥς δ' οὖν
 βρέφη τινὲς ἐγγυώμενοι τὰς μὲν τιμὰς τῶν γεγαμηκότων ἐκαρποῦντο,
 τὸ δὲ ἔργον αὐτῶν οὐ παρείχοντο, προσέταξε μηδεμίαν ἐγγύην ἰσχύειν
 μεθ' ἣν οὐδὲ θνοῖν ἐτοῖν διελθόντων γαμήσει τις, τοῦτ' ἔστι δεκέτιν
 πάντως ἐγγυᾶσθαι τὸν γέ τι ἀπ' αὐτῆς ἀπολαύσοντα· δώδεκα γὰρ
 ταῖς κόραις ἐς τὴν τοῦ γάμου ὥραν ἔτη πλήρη, καθάπερ εἶπον,
 νομίζεται.

- 17 ταῦτά τε οὖν ὥς ἕκαστα διανομοῦται, καὶ ἵνα ἐπὶ τῇ τοῦ
 σίτου διαδόσει προβάλλωνται οἱ ἐν ταῖς ἀρχαῖς αἱ ὄντες ἕνα ἕκα-
 2 ρες οἱ λαχόντες σιτοδοτῶσιν ἐκ διαδοχῆς. τὸν τε πολίταρχον τὸν
 ἐς τὰς ἀρχὰς καθιστάμενον ἕνα αἱ αἰρεῖσθαι, καὶ τὰ ἔτη τὰ
 3 Σιβύλλεια ἐξίτηλα ὑπὸ τοῦ χρόνου γεγονότα τοὺς ἱερέας αὐτοχειρίᾳ
 ἐκγράψασθαι ἐκέλευσεν, ἵνα μηδεὶς ἕτερος αὐτὰ ἀναλέξηται. τὰς
 τε ἀρχὰς ἅπασιν τοῖς δέκα μυριάδων οὐσίαν ἔχουσι καὶ ἄρχειν ἐκ
 τῶν νόμων δυναμένοις παγγέλλειν ἐπέτρεψεν. τοσοῦτων γὰρ τὸ
 βουλευτικὸν τίμημα τὴν πρώτην εἶναι ἔταξεν, ἔπειτα καὶ ἐς πέντε
 καὶ εἴκοσι μυριάδας αὐτὸ προήγαγεν. καὶ τισι τῶν ἐν βιούντων
 ἐλάττω, τότε μὲν τῶν δέκα αὐθις δὲ τῶν πέντε καὶ εἴκοσι, κεκτη-
 4 μένοις ἐχαρίσατο ὅσον ἐνέδει. καὶ διὰ ταῦτα τοῖς βουλευμένοις τῶν
 στρατηγῶν τριπλάσιον τοῦ παρὰ τοῦ δημοσίου σφίσιν ἐς τὰς πα-
 νηγύρεις διδομένου προσαναλίσκειν ἐφῆκεν. ὥστε εἰ καὶ πρὸς τὴν
 ἀκρίβειαν τῶν ἄλλων αὐτοῦ νομοθετημάτων ἡχθοντό τινες, ἀλλ'
 5 ὑπὸ τε τούτου, καὶ ὅτι Πυλάδην τινὰ ὀρχηστὴν διὰ στάσις ἐξέλη-
 λαμὲνον κατήγαγεν, οὐκέτ' ἐκείνων ἐμέμνητο. ὅθεν περ πάνυ σο-
 φῶς ὁ Πυλάδης, ἐπιτιμώμενος ὑπ' αὐτοῦ ἐπεὶ Βαθύλλῳ ὁμοτέχνῳ
 τέ οἱ ὄντι καὶ τῷ Μαικήνῳ προσήκοντι διεστιασίαζεν, εἰπεῖν λέγεται
 ὅτι συμφέρει σοι, Καῖσαρ, περὶ ἡμῶς τὸν δῆμον ἀποδιατρίβεσθαι.
- 18 ταῦτα μὲν ἐν ἐκείνῳ τῷ ἔτει ἐγένετο· ἐπὶ δὲ δὴ Γαῖον τε
 a. u. 737 Φουρβρίου καὶ Γαῖον Σιλανοῦ ὑπάτων υἱὸν αὐθις ὁ Ἀγρίππας ἀνέ-

6 4 τι] οἱ? om Xiph. p. 74, qui mox τοιμήσας. ὅπῃ δὲ ποτε ἀν.
 17 1 2 οἱ] καὶ οἱ* ἕκαστον 3 6 κεκτημένων* 18 1 1 δὴ
 τοῦ Γ.*

λετο τὸν Λούκιον ὀνομασθέντα, καὶ αὐτὸν εὐθὺς ὁ Αὐγουστος μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Γάβου ἐποιήσατο, μὴ ἀναμείνας σφᾶς ἀνδρωθῆναι, ἀλλ' αὐτόθεν διαδόχους τῆς ἀρχῆς ἀποδείξας, ἵν' ἦτον ἐπιβουλεύηται. τήν τε τῆς τιμῆς καὶ τῆς ἀρετῆς πανήγυριν ἐς τὰς 2 νῦν ἡμέρας μετέστησεν. καὶ τοῖς τὰ ἐπινίκια πέμπουσιν ἔργον ἐκ τῶν λαφύρων ἐς τὴν τῶν πράξεων μνήμην ποιεῖν προσέταξεν. τὰ τε σαικουλάρια τὰ πέμπτα ἐπέτελεσεν. καὶ τοὺς ῥήτορας ἀμισθὶ συναγορεύειν, ἢ τετραπλάσιον ὅσον ἂν λάβωσιν ἐκτίνειν, ἐκέλευσεν. τοῖς δὲ δικάζειν αἰὲ λαγχάνουσιν ἀπέπειν ἐς μηδενὸς οἴκαδε τὸν 3 ἐνιαυτὸν ἐκεῖνον ἐσιέναι, ἐπειδὴ τε ἀσπονδὶ οἱ βουλευταὶ ἐς τὸ συνέδριον συνεφοίτων, ἐπηύξησε τὰς ζημίας τοῖς οὐκ ἐξ εὐλόγου τινὸς αἰτίας ὥστερῶουσιν.

καὶ μετὰ ταῦτα ἐς τὴν Γαλατίαν, Λονκίον τε Δομιτίον καὶ 19 Πονπλίον Σκιπίωνος ὑπατευνόντων, ὥρμησε, πρόφασιν τοὺς πολέ-^{a. u.} 738 μους τοὺς κατ' ἐκεῖνο κινήσοντας λαβών. ἐπειδὴ γὰρ παρχθὴς πολ- 2 λοῖς ἐκ τῆς ἐν τῇ πόλει χρονίου διατριβῆς ἐγεγόνει, καὶ συχνὸς μὲν ἔξω τι τῶν τεταγμένων πράττοντας δικαίων ἐλύπει, συχνῶν δὲ καὶ φειδόμενος τὰ νενομοθετημένα ὑφ' ἑαυτοῦ παραβαίνειν ἡραγκάζετο, ἐκδημῆσαι τρόπον τινὰ κατὰ τὸν Σόλωνα ἔγνω. καὶ τινες 3 καὶ διὰ τὴν Τερεντίαν τὴν τοῦ Μαικήρον γυναῖκα ἀποδημῆσαι αὐτὸν ὑπέσπευσαν, ἵν' ἐπειδὴ πολλὰ περὶ αὐτῶν ἐν τῇ Ῥώμῃ ἐλογποικεῖτο, ἄνευ θροῦ τινὸς ἐν τῇ ἀλλοθιμίᾳ αὐτῇ συνῇ· οὕτω γὰρ οὐδ' ἄν αὐτῆς ἦρα ὥστε καὶ ἀγωνίσασθαι ποτε αὐτὴν περὶ τοῦ κἀλλους πρὸς τὴν Λιβίαν ποιῆσαι. πρὶν δὲ ἢ ἀφορμᾶσθαι, τὸν 4 τοῦ Κυρίνου ραδὸν καθιέρωσεν ἐκ καινῆς οἰκοδομῆσας. εἰπον δὲ τοῦτο ὅτι ἔξ καὶ ἐβδομήκοντα κίουσιν αὐτὸν ἐκόσμησεν, ὅσα περ τὰ πάντα ἔτη αὐτὸς διεβίω, καὶ τούτου λόγον τισὶ παρέσχεν ὡς καὶ ἐξεπίτηδες αὐτὸ ἀλλ' οὐ κατὰ τύχην ἄλλως πράξας. ἐκεῖνόν τε 5 οὐδ' ἐθέλωσε, καὶ μονομαχίας ἀγῶνας διὰ τε τοῦ Τιβερίου καὶ διὰ τοῦ Δρούσου, συγχωρηθὲν δὴ σφισιν ὑπὸ τῆς βουλῆς, ἔσθην. καὶ οὕτω τὸ μὲν ἄστυ τῷ Ταύρῳ μετὰ τῆς ἄλλης Ἰταλίας 6 διοικεῖν ἐπιτρέψας (τόν τε γὰρ Ἀγρίππαν ἐς τὴν Συρίαν αὐθις ἐστάλξει, καὶ τῷ Μαικήρᾳ διὰ τὴν γυναῖκα οὐκέθ' ὁμοίως ἔχαιρεν), τὸν δὲ δὴ Τιβέριον καίτοι στρατηγοῦντα παραλαβὼν ἐξώρμησεν. ἐστρατήγησε γὰρ καίπερ τὰς στρατηγικὰς τιμὰς ἔχων· καὶ τήν γε ἀρχὴν αὐτοῦ πᾶσαν ὁ Δρούσος ἐκ δόγματος διήγαγεν. ἐξελεθόντων 7 δ' οὐδ' αὐτῶν τὸ τῆς νεότητος μέγαρον ὑπὸ τὴν ἐπιούσαν νύκτα κατεκαύθη, καὶ διὰ τε τοῦτο καὶ διὰ τὰλλα τὰ προγενόμενα (λύκος τε γὰρ διὰ τῆς ἱερᾶς ὁδοῦ ἐς τὴν ἀγορὰν ἐσπεσὼν ἀνθρώπους

3 2 οἱ om

ἔφθειρε, καὶ μύριμκες οὐ πόρρω τῆς ἀγορᾶς ἐκφανέστατα συνε-
στράφησαν, λαμπάς τε τις ἀπὸ μεσημβρίας ἐπὶ τὴν ἄρκτον διὰ
πύσης τῆς νυκτὸς ἠνέχθη) εὐχὰς ὑπὲρ τῆς ἐπαρόδου τοῦ Ἀγού-
8 στον ἐποιήσαντο. καὶ τούτῳ καὶ τὴν πενταετηρίδα τῆς ἀρχῆς
αὐτοῦ διεώρτασαν, τοῦ Ἀγρίππου (ἐν γὰρ τοῖς πεντεκαίδεκα ἄν-
δράσιν, οἷς ἐκ τῆς περιτροπῆς ἡ διοίκησις αὐτῆς ἐπέβαλλεν, ἱέρωτο)
διὰ τῶν συνιερέων ἀναλώσαντος.

- 20 πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους ἐταράχθη.
καὶ γὰρ Καμμιούνιοι καὶ Ῥέτιοι, Ἀλικὰ γένη, ὅπλα τε ἀντήρατο
2 καὶ νικηθέντες ὑπὸ Πουπλίου Σιλίου ἐχειρώθησαν· καὶ οἱ Παννό-
νιοι τὴν τε Ἰστροίαν μετὰ Νωρίκων κατέδραμον, καὶ αὐτοὶ τε πρὸς
τε τοῦ Σιλίου καὶ πρὸς τῶν ὑποστρατήγων αὐτοῦ κακωθέντες αὐδῆς
ὡμολόγησαν, καὶ τοῖς Νωρίκοις αἵτιοι τῆς αὐτῆς δουλείας ἐγένοντο.
3 τὰ τε ἐν τῇ Δελματίᾳ καὶ τὰ ἐν τῇ Ἰβηρίᾳ νεοχμώσαντα δι' ὀλίγον
κατέστη, καὶ ἡ Μακεδονία ὑπὸ τε τῶν Δευδελητῶν καὶ ὑπὸ τῶν
Σχορδίσκων ἐπορρήθη. ἐν τε τῇ Θράκῃ πρότερον μὲν Μάρκελλος
Λόλλιος Ῥυμητάλῃ θείῳ τε τῶν τοῦ Κότυος παίδων καὶ ἐπιτρόπῳ
ὄντι βοηθῶν Βησσὸς καταστρέψατο, ἔπειτα δὲ Λούκιος Γάιος
Σαυρομάτας ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας κρατήσας ὑπὲρ τὸν Ἰστρον ἀπεώ-
4 σατο. ὁ δὲ δὴ μέγιστος τῶν τότε συμβάντων τοῖς Ῥωμαίοις πο-
λέμων, ὅσπερ πον καὶ τὸν Ἀγνουστον ἐκ τῆς πόλεως ἐξήγαγε, πρὸς
τοὺς Κελτοὺς ἐγένετο. Σύγαμβροὶ τε γὰρ καὶ Οὐσιπέται καὶ Τέγ-
κτηροὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐν τῇ σφετέρᾳ τινὰς αὐτῶν συλλαβόντες
5 ἀνεσταύρωσαν, ἔπειτα δὲ καὶ τὸν Ῥῆγον διαβάντες τὴν τε Γερμανίαν
καὶ τὴν Γαλατίαν ἐληλάτησαν, τό τε ἱπικὸν τὸ τῶν Ῥωμαίων
ἐπελθὼν σφισιν ἐνῆδρευσαν, καὶ φεύγουσιν αὐτοῖς ἐπισπόμενοι τῷ
τε Λόλλῳ ἄρχοντι αὐτῆς ἐνέτυχον ἀνέλπιστοι καὶ ἐνίκησαν καὶ
6 ἐκείνον. μαθὼν οὖν ταῦτα ὁ Ἀγνουστος ὤρμησε μὲν ἐπ' αὐτούς,
οὐ μέντοι καὶ ἔργον τι πολέμου ἔσχεν· οἱ γὰρ βάρβαροι τὸν τε
Λόλλιον παρασκευαζόμενον καὶ ἐκείνον στρατεύοντα πνυθόμενοι ἔς
τε τὴν ἐαυτῶν ἀνεχώρησαν καὶ σπονδὰς ἐποιήσαντο, ὁμήρους δόντες.
21 τῶν μὲν οὖν ὅπλων οὐδὲν διὰ ταῦτα ὁ Ἀγνουστος ἐδεήθη, τὰ
δὲ δὴ ἄλλα καθιστάμενος τοῦτόν τε τὸν ἐνιαυτὸν κατανάλωσε καὶ
739 τὸν ὕστερον, ἐν ᾧ Μάρκος τε Αἰβων καὶ Καλπούρνιος Πίσων
2 ὑπάτευσαν. πολλὰ μὲν γὰρ καὶ ὑπὸ τῶν Κελτῶν, πολλὰ δὲ καὶ
ὑπὸ Αἰκινίου τινὸς ἐκεκίνητο. καὶ μοι δοκεῖ τοῦθ' ὅτι μάλιστα τὸ
κῆτός σφισι προσημῆναι· πλάτος μὲν γὰρ ποδῶν εἴκοσι μῆκος δὲ

19 7 5 οὐ om

20 2 1 ὑπὸ τοῦ Π.*

2 3 πρὸς om*

3 4 Λόλλιος] Κλαύδιος?

5 Λούκιος] Ἰούλιος?

4 3 Οὐσιπέται

τε καὶ*

21 2 2 ἐπεποιήντο*

τριπλάσιον ἔχον, καὶ γυναικὶ πλήν τῆς κεφαλῆς ἰοικός, ἐς τὴν γῆν
αὐτὸ ἐκ τοῦ ὠκεανοῦ ἐξώκειλεν. ὁ δὲ δὴ Λικίνιος τὸ μὲν ἀρχαῖον ³
Γαλάτης ἦν, ἀλοὺς δὲ ἐς τοὺς Ῥωμαίους καὶ δουλεύσας τῷ Καίσαρι
ὑπὸ μὲν ἐκεῖνον ἡλευθερώθη, ὑπὸ δὲ τοῦ Ἀγούστου ἐπίτροπος
τῆς Γαλατίας κατέστη. οὗτος οὖν πλεονεξίᾳ μὲν βαρβαρικῇ ἀξιώσει ⁴
δὲ Ῥωμαϊκῇ χρώμενος, πᾶν μὲν τὸ κρεῖττον ποτε αὐτοῦ νομισθὲν
καθῆρει, πᾶν δὲ τὸ ἐν τῷ παρόντι ἰσχυρὸν ἠφάνιζε, καὶ συχνὰ μὲν
καὶ πρὸς τὰ ἀναγκαῖα τῆς προστεταγμένης οἱ διακονίας ἐξεπόριζε,
συχνὰ δὲ καὶ ἑαυτῷ τοῖς τε οἰκείοις παρεξέλεγεν. καὶ ἐς τοσοῦτό ⁵
γε κακοτροπίας ἐχώρησεν ὥστε, ἐπειδὴ τινες ἐσφοραὶ κατὰ μῆνα
παρ' αὐτοῖς ἐγίνοντο, τεσσαρασκαίδεκα αὐτοὺς ποιῆσαι, λέγων τὸν
μῆνα τὸν ὕστατον τὸν Δεκέμβριον καλούμενον δέκατον ὄντως εἶναι,
καὶ δεῖν διὰ τοῦτο αὐτοὺς καὶ τοὺς δύο τοὺς λοιπούς, ὧν τὸν μὲν
Ἐνδεκέμβριον τὸν δὲ Δωδεκέμβριον ὠνόμαζε, νομίζειν, καὶ τὰ χρή- ⁶
ματα τὰ ἐπιβάλλοντα αὐτοῖς ἐσφέρειν. διὰ μὲν οὖν ταῦτα τὰ σο-
φίσματα ἐκινδύνευσεν· οἱ γὰρ Γαλάται τοῦ Ἀγούστου λαβόμενοι
δεινὰ ἐποίησαν, ὥστε καὶ ἐκείνον τὰ μὲν συνάχθεσθαι σφίσι τὰ δὲ
καὶ παραιτεῖσθαι· ἀγορεῖν τέ τινα ἔλεγε, καὶ προσεποιεῖτο ἕτερα μὴ
πιστεύειν, καὶ ἔστιν αἱ καὶ συνέκρυπτεν, ἀισχυρόμενος ὅτι τοιοῦτον
ἐπιτρόπῳ ἐκέχρητο. ἄλλο δὲ τοιόνδε τι τεχνασάμενος καὶ πάνν ⁷
πάντων αὐτῶν κατεγέλασεν. ἐπειδὴ γὰρ χαλεπῶς οἱ τὸν Ἀγούστον
ἔχοντα ἥσθετο καὶ κολασθῆσεσθαι ἐμελλεν, ἐς τε τὴν οἰκίαν αὐτὸν
ἐσήγαγε, καὶ πολλοὺς μὲν καὶ ἀργυρίου καὶ χρυσίου θησαυροὺς
πολλὰ δὲ καὶ τᾶλλα σωρηδὸν συννενημένα αὐτῷ δέξας “ἐξέπιτη- ⁸
δες” ἔφη “ταῦτα, ὦ δέσποτα, καὶ ὑπὲρ σοῦ καὶ ὑπὲρ τῶν ἄλλων
Ῥωμαίων ἤθροισα, ἵνα μὴ τοσοῦτων χρημάτων ἐγκρατεῖς οἱ ἐπιχώριοι
ὄντες ἀποστῶσιν. ἀμέλει καὶ ἐτήρησά σοι πάντα αὐτὰ καὶ δίδωμι.”

καὶ ὁ μὲν οὕτως, ὥς καὶ ὑπὲρ τοῦ Ἀγούστου τὴν τῶν βαρ-
βάρων ἰσχὴν ἐκνευρικῶς, ἐσώθη, Δροῦσος δὲ ἐν τούτῳ καὶ Τιβέ- ²²
ριος τὰδε ἔπραξαν. Ῥαιτοὶ οἰκοῦντες μεταξὺ τοῦ τε Νωρίκου καὶ
τῆς Γαλατίας, πρὸς ταῖς Ἀλπεσι ταῖς πρὸς τῇ Ἰταλίᾳ ταῖς Τρι-
δεντίναις, τῆς τε Γαλατίας τῆς προσόρου σφίσι πολλὰ κατέτρεχον
καὶ ἐκ τῆς Ἰταλίας ἀρπαγὰς ἐποιοῦντο, τοὺς τε ὁδοῦ τῶν Ῥωμαίων
ἢ καὶ τῶν συμμάχων αὐτῶν διὰ τῆς σφετέρας γῆς χρωμένους ἐλ-
μαίνοντο. καὶ ταῦτα μὲν καὶ συνήθη πως τοῖς οὐκ ἐνσπόνδοις ²
ποιεῖν ἐδόκουν, πᾶν δὲ δὴ τὸ ἄρρεν τῶν ἀλισκομένων, οὐχ ὅτι τὸ
φαινόμενον ἀλλὰ καὶ τὸ ἐν ταῖς γαστράσιν ἔτι τῶν γυναικῶν ὄν

3 3 τεσσαρεσζ. αὐτῶς 4 τὸν ὕστατον] τοῦτον* 5 λοι-
πούς] Ἀγούστους 6 ἐνδέκατον* 7 Δωδέκατον* 8 1 συν-
νενημημένα 22 1 5 ἰταλίδος*

3 ³ μαντείαις τισὶν ἀνευρίσκοντες, ἔφθειρον. δι' οὖν ταῦτα ὁ Αὐ-
 γουστός πρῶτον μὲν τὸν Ἀροῦσον ἐπ' αὐτοὺς ἐπεμψεν· καὶ ὃς
 τοὺς προαπαντήσαντάς οἱ αὐτῶν περὶ τὰ Τριδεντῖνα ὄρη διὰ
 ταχέων ἐτρέψατο, ὥστε καὶ τιμὰς στρατηγικὰς ἐπὶ τούτῳ λαβεῖν.
 ἔπειτα δὲ ἐπειδὴ τῆς μὲν Ἰταλίας ἀπεκρούσθησαν, τῇ δὲ δὴ Γα-
 4 ⁴ λατία καὶ ὡς ἐνέκειντο, τὸν Τιβέριον προσαπέστειλεν. ἐσβαλόντες
 οὖν ἐς τὴν χώραν πολλαχόθεν ἅμα ἀμφότεροι, αὐτοὶ τε καὶ διὰ
 τῶν ὑποστρατήγων, καὶ ὁ γε Τιβέριος καὶ διὰ τῆς λίμνης πλοίοις
 κομισθεὶς, ἀπὸ τε τούτου κατέπληξεν αὐτοὺς ὡς ἐκάστοις σφίσι
 συμμιγνύντες, τοὺς τε αἰεὶ ἐς χεῖρας ἀφικνουμένους οὐ χαλεπῶς,
 αἶτε διεσπασμέναις ταῖς δυνάμεσι χωμένους, κατειργάσαντο, καὶ
 τοὺς λοιποὺς ἀσθενεστέρους τε ἐκ τούτου καὶ ἀδυμότερους γενο-
 5 ⁵ μένους εἶλον. ἐπειδὴ τε ἐπολυάνδρουν καὶ ἐδόκουν τι ρεωτερεῖν,
 τό τε κράτιστον καὶ τὸ πλείστον τῆς ἡλικίας αὐτῶν ἐξήγαγον, κα-
 ταλιπόντες τοσοῦτους ὅσοι τὴν μὲν χώραν οἰκεῖν ἱκανοὶ ρεοχμῶσαι
 δέ τι ἀδύνατοι ἦσαν.

23 ²³ καὶ τῷ αὐτῷ τούτῳ ἔτει Ὀήδιος Πωλίῳ ἀπέθανεν, ἀνὴρ ἄλλως
 μὲν οὐδὲν μνήμης ἄξιον παρασχόμενος (καὶ γὰρ ἐξ ἀπελευθέρων
 ἐγγεγονέη καὶ ἐν τοῖς ἱππεύσιν ἐξητάζετο καὶ λαμπρὸν οὐδὲν εἰργά-
 σατο), ἐπὶ δὲ δὴ τῷ πλούτῳ τῇ τε ὀμότητι ὀνομαστότατος γενό-
 2 ² μενος, ὥστε καὶ ἐς ἱστορίας λόγον ἐσελθεῖν. οὗτος γὰρ τὰ μὲν
 ἄλλα ὅσα ἔπραττε, δι' ὅχλου ἀν' λεγόμενα γένοιτο, μυραίνας δὲ
 δεδιδαγμένας ἀνθρώπους ἐσθίειν ἐν δεξαμεναῖς τρέφων τοὺς δού-
 λους αὐταῖς οὕς ἐθανάτου παρέβαλλεν. καὶ ποτε τὸν Αὐγουστον
 ἐστιῶν, εἰτ' ἐπειδὴ ὁ οἰνοχόος κύλικα χρυσταλλίνην κατέαξεν, ἐς
 τὰς μυραίνας αὐτόν, μηδὲ τὸν δαιτυμόνα αἰδεσθεὶς, ἐμβληθῆναι
 3 ³ προσέταξεν. ὁ οὖν Αὐγουστός, προσπεσόντος οἱ τοῦ παιδὸς καὶ
 ἱκετεύσαντος αὐτόν, τὰ μὲν πρῶτα πείθειν τὸν Πωλίωνα ἐπειράτο
 μηδὲν τοιοῦτο δοῦναι, ὡς δ' οὐχ ὑπήκουσεν αὐτῷ, "φέρε" ἔφη
 "πάντα τὰλλα ἐκπώματα, ὅσα ποτὲ τοιοντότροπα ἢ καὶ ἕτερα ἅντα
 4 ⁴ ἐντίμα κέκτησαι, ἵν' αὐτοῖς χρῆσωμαι." καὶ αὐτὰ κομισθέντα συν-
 τριβῆναι ἐκέλευσεν. ἰδὼν δὲ τοῦτο ἐκείνος ἄλλως μὲν ἥσχαλλεν,
 οὔτε δὲ τοῦ ἐνὸς ἔτι ποτηρίου πρὸς τὸ πλῆθος τῶν ἄλλων τῶν
 ἀπολωλότων ὀργὴν ἔχων, οὔτ' αὖ τὸν διάκονον ὦν γε καὶ ὁ Αὐ-
 γουστός ἐπεποιήκει τιμωρήσασθαι δυνάμενος, ἡσυχίαν καὶ ἄκων
 5 ⁵ ἤγαγεν. τοιοῦτος οὖν δὴ τις ὁ Πωλίῳ ὦν ἐτελεύτησεν ἄλλοις τε
 πολλοῖς πολλὰ καὶ τῷ Αὐγούστῳ τοῦ τε κλήρου συγχρὸν μέρος καὶ
 τὸν Πανσίλυπον, τὸ χωρίον τὸ μετὰξὺ τῆς τε Νέας πόλεως καὶ

23 4 1 χρῆσθαι? cf. 52 12 ἵνα ἀποφανοῦσιν. 2 post ἐκέλευσεν
 Zon. p. 417: εἰπὼν ἵνα μὴ διὰ ταῦτα οὕτω ζολάζοιτο ἄνθρωποι.

τῶν Ποντεόλων ὄν, καταλιπὼν, τῷ τε δήμῳ περιβαλλὲς ἔργον οἰκοδομηθῆναι κελεύσας. ὁ οὖν Αὐγουστος τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐς ἔδαφος 6 προφάσει τῆς ἐκείνου κατασκευῆς, ὅπως μηδὲν μνημόσυνον ἐν τῇ πόλει ἔχη, καταβαλὼν περισσιφὼν ὠκοδομήσεται, καὶ οὐ τὸ ὄνομα τοῦ Πωλίωνος ἀλλὰ τὸ τῆς Λιβίας ἐπέγραψεν.

τοῦτο μὲν οὖν ὕστερον ἐποίησε, τότε δὲ πόλεις ἐν τε τῇ Γαλα- 7 τία καὶ ἐν τῇ Ἰβηρίᾳ συχνὰς ἀπώκισε, καὶ Κυζικηνοῖς τὴν ἐλευθερίαν ἀπέδωκε, Παφίοις τε σεισμῷ πονήσασιν καὶ χρήματα ἐχαρίσατο καὶ τὴν πόλιν Αὐγοῦσταν καλεῖν κατὰ δόγμα ἐπέτρεψεν. ταῦτα δὲ 8 ἔγραψα οὐχ ὅτι καὶ ἄλλαις πόλεσι πολλαῖς καὶ πρότερον καὶ μετὰ τοῦτο καὶ αὐτὸς ὁ Αὐγουστος ἐφ' ὁμοίαις συμφοραῖς καὶ οἱ βουλευταὶ ἐπεκούρησαν, ὧν εἴ τις ἐπάντων μνημονεύοι, ἀπέραντον ἂν τὸ ἔργον τῆς συγγραφῆς γένοιτο· ἀλλ' ὅτι καὶ τὰς ἐπωνυμίας ταῖς πόλεσιν ἡ γεροντοσύνη ἐν μέρει τιμῆς ἔνεμε, καὶ οὐχ ὥσπερ νῦν αὐτοὶ ἑαυτοῖς ἕκαστοι καταλόγους ὀνομάτων οὓς ἂν ἐθελήσωσιν ὥς πλη- 9 θει ποιοῦνται.

τῷ δ' ἐπιγνησμένῳ ἔτι Μάρκος μὲν Κράσος καὶ Γναῖος Κορ- 24 νήλιος ὑπάτευσαν, οἱ δ' ἀγορανόμοι οἱ κουρούλιοι, ἀπειπόντες τὴν 740 ἀρχὴν ὅτι ἑξαισιῶν σφίσι τῶν ὀρνίθων γενομένων ἤρηντο, αὐθις αὐτὴν ἔσω τῶν πατρίων ἐν ἑτέρᾳ ἐκκλησίᾳ ἀνέλαβον. ἡ τε στοὰ ἡ 2 Παύλειος ἐκαύθη, καὶ τὸ πῦρ ἀπ' αὐτῆς πρὸς τὸ ἐστιαῖον ἀφίκετο, ὥστε καὶ τὰ ἱερὰ ἐς τε τὸ παλάτιον ὑπὸ τῶν ἄλλων ἀειπαρθένων (ἡ γὰρ προσβεύουσα αὐτῶν ἐτετύφλωτο) ἀνακομισθῆναι καὶ ἐς τὴν τοῦ ἱερέως τοῦ Διὸς οἰκίαν τεθῆναι. ἡ μὲν οὖν στοὰ μετὰ τοῦτο 3 ὀνόματι μὲν ὑπ' Αἰμιλίου, ἐς ὃν τὸ τοῦ ποιήσαντός ποτε αὐτὴν γένος ἐληλέθει, τῷ δὲ ἔργῳ ὑπὸ τε τοῦ Αὐγοῦστου καὶ ὑπὸ τῶν τοῦ Παύλου φίλων ἀνωκοδομήθη· τότε δὲ οἱ τε Παννόνιοι νεωτε- 4 ρίσαντες αὐθις ἐχειρώθησαν, καὶ αἱ Ἄλπεις αἱ παραθαλασσίδιοι ὑπὸ Αἰγύων τῶν κομητῶν καλουμένων ἐλευθέρως ἔτι καὶ τότε νε- 5 μόμεναι ἐδουλώθησαν. τὰ τε ἐν τῷ Βοσπόρῳ τῷ Κιμμερίῳ νεο- 4 χμώσαντα κατέστη. Σκριβώνιος γάρ τις τοῦ τε Μιθριδάτου ἔγγονος εἶναι καὶ παρὰ τοῦ Αὐγοῦστου τὴν βασιλείαν, ἐπειδὴ περ ὁ Ἄσαν- 5 δρος ἐτεθνήκει, λέγων εἰληφέναι, τὴν γυναῖκα αὐτοῦ Ἀνάμιν τε καλουμένην καὶ τὴν ἀρχὴν ἔτι παρὰ τοῦ ἀνδρὸς ἐπιτετραμμένην, ἡ τοῦ τε Φαρνάκου θυγάτηρ καὶ τοῦ Μιθριδάτου ἔγγονος ἀλθρῶς 6 ἦν, ἡγάγετο, καὶ τὸν Βόσπορον διὰ χειρὸς ἐποιεῖτο. πνθόμενος 8 οὖν ταῦτα ὁ Ἀγρίππας τὸν Πολέμωνα ἐπ' αὐτόν, τὸν τοῦ Πόντου τοῦ πρὸς τῇ Καππαδοκίᾳ ὄντος βασιλεύοντα, ἐπεμψεν· καὶ ὅς Σκρι-

βώνιον μὲν οὐκέτι περιόντα κατέλαβε (μαθόντες γὰρ οἱ Βοσπόριοι τὴν ἐπιβολὴν αὐτοῦ προαπέκτειναν αὐτόν), ἀντιστάτων δὲ οἱ ἐκείνων δέει τοῦ μὴ βασιλεύεσθαι αὐτῷ δοθῆναι, ἐς χεῖρας σφισιν ἦλθεν. καὶ ἐνίκησε μὲν, οὐ μὴν καὶ παρεστήσατό σφας πρὶν τὸν Ἀγρίππαν ἐς Σινώπην ἔλθεῖν ὥς καὶ ἐπ' αὐτοὺς στρατεύσονται. οὕτω δὲ τὰ τε ὄπλα κατέθεντο καὶ τῷ Πολέμῳ παρεδόθησαν· ἢ τε γυνὴ ἢ Δύναμις συνώκησεν αὐτῷ, τοῦ Ἀγνούστου δῆλον ὅτι 7 ταῦτα δικαιώσαντος. καὶ ἐπ' αὐτοῖς Θυσίαι μὲν τῷ τοῦ Ἀγρίππου ὀνόματι ἐγένοντο, οὐ μέντοι καὶ τὰ ἐπινίκια καίτοι ψηφισθέντα αὐτῷ ἐπέμφθη· οὔτε γὰρ ἔγραψεν ἀρχὴν ἐς τὸ συνέδριον ὑπὲρ τῶν πραχθέντων οὐδέν, ἀφ' οὗ δὴ καὶ οἱ μετὰ ταῦτα, νόμῳ τινὶ τῷ ἐκείνου τρόπῳ χρώμενοι, οὐδ' αὐτοὶ τι τῷ κοινῷ ἔτ' ἐπέστελλον, 8 οὔτε τὴν πέμψιν τῶν νικητηρίων ἐδέξατο· καὶ διὰ τοῦτο οὐδ' ἄλλῳ τινὶ ἔτι τῶν ὁμοίων αὐτῷ, ὥς γε καὶ ἐγὼ κρίνω, ποιῆσαι τοῦτο ἐδόθη, ἀλλὰ μόναις ταῖς ἐπινικίοις τιμαῖς ἐγναυροῦντο.

25 ὁ δ' οὖν Ἀγνούστος ἐπειδὴ πάντα τὰ τε ἐν ταῖς Γαλατίαις καὶ τὰ ἐν ταῖς Γερμανίαις ταῖς τ' Ἰβηρίαις, πολλὰ μὲν ἀναλώσας ὥς ἐκάστοις πολλὰ δὲ καὶ παρ' ἑτέρων λαβών, τὴν τε ἑλευθερίαν καὶ τὴν πολιτείαν τοῖς μὲν δούς τοὺς δ' ἀφελόμενος, διωκίσατο, τὸν μὲν Δροῦσον ἐν τῇ Γερμανίᾳ κατέλειπε, αὐτὸς δὲ ἐς τὴν Ρώμην ἐπὶ τε τοῦ Τιβερίου καὶ ἐπὶ Κνιντιλίου Βάρου ὑπάτων ἀνε-
^{a. n.}
⁷⁴¹ 2 κομίσθη. καὶ ἔτυχε γὰρ ἡ ἀγγελία τῆς ἀφίξεως αὐτοῦ ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις ἐς τὸ ἄστυ ἔλθοῦσα ἐν αἷς Κορνήλιος Βάλβος τὸ θέατρον τὸ καὶ νῦν ἀπ' αὐτοῦ καλούμενον καθιερώσας θεῶς ἐπέ- τέλει, ἐπὶ τε τούτῳ ὥς καὶ αὐτὸς τὸν Ἀγνούστον ἐπανάξων ἐσεμνύ- νετο, καίτοι ὑπὸ τοῦ πλήθους τοῦ ὕδατος, ὅπερ ὁ Τίβερις πλεονά- σαι ἐπεποιήκει, μὴδ' ἐσελθεῖν ἐς τὸ θέατρον εἰ μὴ πλοῖον δυνήθεις, καὶ ὁ Τιβέριος πρῶτον αὐτὸν ἐπὶ τῇ τοῦ θεάτρον τιμῇ ἐπεψήφισεν. 3 ἢ τε γὰρ βουλὴ ἠθροίσθη, καὶ ἔδοξε σφισιν ἄλλα τε καὶ βωμὸν ἐν αὐτῷ τῷ βουλευτηρίῳ ὑπὲρ τῆς τοῦ Ἀγνούστου ἐπανόδου ποιή- σασθαι, τοῖς τε ἱκετεύουσιν αὐτὸν ἐντὸς τοῦ πωμηρίου ὄντα ἄδειαν εἶναι. οὐ μέντοι καὶ ἐδέξατο οὐδέτερον, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀπάντησιν 4 τοῦ δήμου καὶ τότε ἔξέστη· νυκτὸς γὰρ ἐς τὴν πόλιν ἐσεκομίσθη, ὅπερ πον καὶ αἰὶ ὥς εἰπεῖν, εἴτε ἐς τὰ προάστεια εἴτε καὶ ἄλλοσέ ποι ἐκδημοίῃ, καὶ ἀφορμώμενος καὶ ἐπανιὼν ὁμοίως ἐποίει, ἵνα μὴδενὶ αὐτῶν ὀχληρὸς εἴη. τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐν τε τῷ παλατίῳ τὸν δῆμον ἡσπάσατο, καὶ ἐς τὸ Καπιτώλιον ἀνελθὼν τὴν τε δῆφρην ἀπὸ τῶν ῥάβδων περιεῖλε καὶ ἐς τὰ τοῦ Διὸς γόνυα κατέθετο,

τῷ τε δήμῳ προῖκα τὰ τε λουτρά καὶ τοὺς κουρέας τὴν ἡμέραν
ἐκείνην παρέσχε· συναγαγὼν δὲ ἐκ τούτου τὸ βουλευτήριον αὐτὸς 5
μὲν οὐδὲν εἶπεν ὑπὸ βράγχου, τὸ δὲ δὴ βιβλίον τῷ ταμίᾳ ἀναγνώ-
ναι δοὺς τὰ τε πεπραγμένα οἱ καταριθμήσατο, καὶ διέταξε τὰ τε
ἔτη ὅσα οἱ πολῖται στρατεύσονται, καὶ τὰ χρήματα ὅσα πωσάμενοι
τῆς στρατείας, ἀντὶ τῆς χώρας ἦν αἰεὶ ποτε ἤτουν, λήψονται, ὅπως
ἐπὶ ῥητοῖς ἐκεῖθεν ἤδη καταλεγόμενοι μηδὲν τούτων γε ἕνεκα νεω-
τερίζωσιν. ἦν δὲ ὅ τε ἀριθμὸς τῶν ἐτῶν τοῖς μὲν δορυφόροις δώ- 6
δεκα τοῖς δ' ἄλλοις ἑκατάδεκα, καὶ τὸ ἀργύριον τοῖς μὲν ἑλαττον
τοῖς δὲ πλεῖον. ταῦτα δὲ ἐκείνοις μὲν οὐθ' ἡδονὴν οὔτε ὀργὴν ἔν
γε τῷ τότε παρόντι ἐνεποίησε διὰ τὸ μήτε πάντων ὧν ἐπεθύμουν
τυχεῖν μήτε πάντων διαμαρτεῖν, τοῖς δὲ δὴ ἄλλοις ἀγαθὰς ἐλπίδας
τοῦ μηκέτι τῶν κτημάτων ἀφαιρεθήσεσθαι.

μετὰ δὲ δὴ ταῦτα τό τε θέατρον τὸ τοῦ Μαρκέλλου καλούμε- 26
νον καθιέρωσεν, κὰν τῇ πανηγύρει τῇ διὰ τοῦτο γενομένη τὴν τε
Τροίαν οἱ παῖδες οἱ εὐπατρίδαι οἳ τε ἄλλοι καὶ ὁ ἔγγονος αὐτοῦ ὁ
Γάιος ἵππευσαν, καὶ θηρία Λιβυκὰ ἑξακόσια ἀπεσφάγη· τὰ τε γε- 2
νέθλια τοῦ Ἀγνούστου ὁ Ίουλος ὁ τοῦ Ἀντωνίου παῖς στρατηγῶν
καὶ ἱπποδρομίᾳ καὶ σφαγαῖς θηρίων ἐώρτασε, καὶ ἐν τῷ Καπιτω-
λίῳ καὶ ἐκεῖνον καὶ τὴν βουλὴν κατὰ δόγμα αὐτῆς εἰστίασεν.

ἐκ δὲ τούτου ἐξέτασις αὐθις τῶν βουλευτῶν ἐγένετο. ἐπειδὴ 3
γὰρ τὸ μὲν πρῶτον δέκα μυριάδων τὸ τίμημα αὐτοῖς ὥριστο διὰ
τὸ συγχρὸς τῶν πατριῶν ὑπὸ τῶν πολέμων ἐστερήσθαι, προϋόντος
δὲ τοῦ χρόνου καὶ τῶν ἀνθρώπων περιουσίας κτωμένων ἐς πέντε
καὶ εἴκοσι προήχθη, οὐκέτ' οὐδεὶς ἐθελοντὶ βουλευσῶν εὐρίσκετο,
ἀλλὰ καὶ παῖδες εἰσὶν οἳ καὶ ἔγγονοι βουλευτῶν, οἳ μὲν ὡς ἀληθῶς 4
πενόμενοι οἱ δὲ καὶ ἐκ συμφορῶν προγονικῶν τεταπεινωμένοι, οὐχ
ὅσον οὐκ ἀντεποιῶντο τοῦ βουλευτικοῦ ἀξιωματος, ἀλλὰ καὶ προσ-
κατελεγμένοι ἤδη ἐξώμυντο. καὶ διὰ τοῦτο πρότερον μὲν, ἀπο- 5
δημοῦντος ἔτι τοῦ Ἀγνούστου, δόγμα ἐγένετο τοὺς εἴκοσι καλου-
μένους ἄνδρας ἐκ τῶν ἱππέων ἀποδείκνυσθαι· ὅθεν οὐκέτ' οὐδεὶς
αὐτῶν ἐς τὸ βουλευτήριον ἐσεγράφη, μὴ καὶ ἑτέραν τινὰ ἀρχὴν
τῶν ἐς αὐτὸ ἐσάγειν δυναμένων λαβίων. οἳ δὲ δὴ εἴκοσιν οὗτοι 6
ἄνδρες ἐκ τῶν ἑξ καὶ εἴκοσιν εἰσὶν, οἳ τε τρεῖς οἱ τὰς τοῦ θανάτου
δίκας προστεταγμένοι, καὶ οἱ ἑτεροὶ τρεῖς οἱ τὸ τοῦ νομίσματος
κόμμα μεταχειριζόμενοι, οἳ τε τέσσαρες οἱ τῶν ἐν τῷ ἄστει ὁδῶν
ἐπιμελούμενοι, καὶ οἱ δέκα οἱ ἐπὶ τῶν δικαστηρίων τῶν ἐς τοὺς
ἑκατὸν ἄνδρας κληρουμένων ἀποδεικνύμενοι· οἳ γὰρ δὴ δύο οἱ τὰς 7

- ἔξω τοῦ τείχους ὁδοὺς ἐγχειριζόμενοι, οἱ τε τέσσαρες οἱ ἐς τὴν Καμπανίαν πεμπόμενοι, κατελέυντο. τοῦτο τε οὖν ἐν τῇ τοῦ Ἀν-
 γούστον ἐκδημία ψηφίσθη, καὶ ὅτ' ἐπειδὴ μηδεὶς ἔτι ῥαδίως τὴν
 8 δημαρχίαν ᾗτει, κλήρω τινὲς ἐκ τῶν τεταμιευκότων καὶ μῆπω τεσ-
 9 σαρύκοντα ἔτη γεγονότων καθιστῶνται. τότε δὲ αὐτὸς πάντας αὐ-
 τοὺς ἐξήτασε, καὶ τὰ μὲν τῶν ὑπὲρ πέντε καὶ τριάκοντα ἔτη γεγο-
 νότων οὐκ ἐπολυπραγμόνησε, τοὺς δὲ ἐντός τε τῆς ἡλικίας ταύτης
 ὄντας καὶ τὸ τίμημα ἔχοντας βουλευῶσαι κατηνάγκασε, χωρὶς ἢ εἴ
 9 τις ἀνάπηρος ἦν. καὶ τὰ μὲν σώματα καὶ αὐτὸς πον αὐτῶν ἑώρα,
 περὶ δὲ δὴ τῶν οὐσιῶν ὅρκοις ἐπιστοῦτο αὐτῶν τε ἐκείνων καὶ
 ἐτέρων συνομνόντων σφίσι καὶ λογισμὸν τῆς τε ἀπορίας ἕμα καὶ
 τοῦ βίου διδόντων.
- 27 καὶ οὐκ ἐν μὲν τοῖς κοινοῖς τοιοῦτος ἦν, τῶν δ' ἰδιωτῶν πα-
 ρημέλει, ἀλλὰ καὶ τῷ Τιβερίῳ ἐπετίμησεν ὅτι τὸν Γάιον ἐν τῇ
 πανηγύρει τῇ εὐκταίᾳ, ἣν ἐπὶ τῇ ἐπανόδῳ αὐτοῦ διετίθει, παρεκα-
 θίσαιτο, καὶ τῷ δήμῳ ὅτι καὶ κρότοις καὶ παίνοις αὐτὸν ἐτίμησαν.
- 2 ἐπειδὴ τε τοῦ Λεπίδου μεταλλάξαντος ἀρχιέρως ἀπεδείχθη καὶ
 διὰ τοῦθ' ἡ βουλὴ ψηφίσασθαι αὐτὸν ἠθέλησεν, οὔτε τι αὐτῶν
 προσήσεσθαι ἔφη, καὶ ἐγκειμένων οἱ ἑξανέστη τε καὶ ἐξῆλθεν ἐκ
 3 τοῦ συνεδρίου. καὶ οὔτε ἐκεῖνα ἔτ' ἐκνῶσθαι οὐτ' οἰκίαν τινὰ δη-
 μοσίαν ἔλαβεν, ἀλλὰ μέρος τι τῆς ἑαυτοῦ, ὅτι τὸν ἀρχιέρωτον ἐν
 κοινῷ πάντως οἰκεῖν ἐχρῆν, ἐδημοσιώσεν. τὴν μὲντοι τοῦ βασιλέως
 τῶν ἱερῶν ταῖς ἀειπαρθένοις ἔδωκεν, ἐπειδὴ ὁμότοιχος ταῖς οἰκίσε-
 4 σιν αὐτῶν ἦν. Κορνηλίον τε Σισεντίον αἰτίαν ἐπὶ τῷ τῆς γυναικὸς
 βίῳ σχόντος, καὶ ἐν τῷ συνεδρίῳ εἰπόντος ὅτι καὶ εἰδότες καὶ συμ-
 βουλευσάντος οἱ αὐτοῦ ἠγάγετο αὐτήν, περιοργής τε ἐγένετο καὶ
 εἶπε μὲν οὐδὲν οὐδὲ ἐπράξε δεινόν, ἐκπηδήσας δὲ ἐκ τοῦ βουλευτη-
 ρίου ἔπειτα μετ' ὀλίγον ἐπανῆλθεν, ἐλόμενος, ὥς γε καὶ τοῖς φίλοις
 μετὰ ταῦτα ἔφη, τοῦτο μᾶλλον καίπερ οὐκ ὀρθῶς ἔχον ποιῆσαι
 ἢ κατὰ χώραν μέινας ἀναγκασθῆναι τι κακὸν δοῦσαι.
- 28 καὶν τούτῳ τὸν Ἀγρίππαν ἐκ τῆς Συρίας ἐλθόντα τῇ τε δη-
 μαρχικῇ ἔξουσίᾳ αὐθις ἐς ἄλλα ἔτη πέντε ἐμεγάλυνε καὶ ἐς τὴν
 Παννονίαν πολεμικεῖν οὐσαν ἐξέπεμψε, μεῖζον αὐτῷ τῶν ἐκασταχόδι
 2 ἔξω τῆς Ἰταλίας ἀρχόντων ἰσχύσαι ἐπιτρέψας. καὶ ὅς τὴν μὲν
 a. u. 742 στρατείαν καίτοι τοῦ χειμῶνος, ἐν ᾧ Μάρκος τε Ὀαλέριος καὶ
 Πούπλιος Σουλπίκιος ὑπάτενον, ἐνεστηκότος ἐποιήσατο, ἐκπλαγέντων
 δὲ τῶν Παννονίων πρὸς τὴν ἔφοδον αὐτοῦ καὶ μηδὲν ἔτι νεωτερι-
 3 σάντων ἐπανῆλθε, καὶ ἐν Καμπανίᾳ γενόμενος ἐνόσησεν. πνθόμενος

7 5 τινὰς
 ῥέων

27 2 2 αὐτὸν] πολλὰ ἄτα?*

αὐτὸν

3 4 ἱε-

4 1 Σισέννου?

δὲ τοῦτο ὁ Ἀγροστός (ἔτυχε δὲ ἐν τοῖς πυναθηναίοις ὀπλομαχίας ἀγῶνας τῷ τῶν παίδων ὀνόματι τιθεῖς) ἐξωρομήθη, καὶ καταλαβὼν αὐτὸν τεθνηκότα ἐς τε τὸ ἄστυ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐσεκόμισε καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ προέθηκε, τὸν τε λόγον τὸν ἐπ' αὐτοῦ εἶπε, παραπέτασμά τι πρὸ τοῦ νεκροῦ παρατείνας. ὅπερ ἐγὼ μὲν οὐκ οἶδα διὰ τί 4 ἐποίησεν, εἴρηται δὲ ὅμως τοῖς μὲν ὅτι ἀρχιέρεως ἦν, τοῖς δὲ ὅτι τὰ τῶν τιμητῶν ἔπραττεν, οὐκ ὀρθῶς φρονοῦσιν· οὔτε γὰρ τῷ ἀρχιέρει ἀπείρηται νεκρὸν ὁρᾶν οὔτε τῷ τιμητῇ, πλὴν ἂν τὸ τέλος ταῖς ἀπογραφαῖς μέλλῃ ἐπάξιν· ἂν γὰρ τινα πρὸ τοῦ καθαρσίου ἴδῃ, ἀνάδαστα τὰ προχθέντα αὐτῷ πάντα γίγνεται. τοῦτό τε οὖν 5 οὕτως ἔδρασε, καὶ τὴν ἐκφορὰν αὐτοῦ ἐν τῷ τρόπῳ ἐν ᾧ καὶ αὐτὸς μετὰ ταῦτα ἐξηνέχθη ἐποίησατο, καὶ αὐτὸν καὶ ἐν τῷ ἑαυτοῦ μνημείῳ ἔθαψε, καίτοι ἴδιον ἐν τῷ ἀρείῳ πεδίῳ λαβόντα.

Ἀγρίππας μὲν οὖν οὕτω μετέλλαξε, τὰ τε ἄλλα ἀριστος τῶν 29 καὶ ἑαυτὸν ἀνθρώπων διαφανῶς γενόμενος, καὶ τῇ τοῦ Ἀγροῦστον φιλίᾳ πρὸς τε τὸ αὐτῷ ἐκείνῳ καὶ πρὸς τὸ τῷ κοινῷ συμφερότατον χρησάμενος. ὅσον τε γὰρ τοὺς ἄλλους ἀρετῇ κατεκράτει, 2 τοσοῦτον ἐκείνον ἐθέλοντῃς ἡττάτο, καὶ πᾶσαν αὐτῷ τὴν ἑαυτοῦ καὶ σοφίαν καὶ ἀνδρείαν ἐς τὰ λυσιτελέστατα παρέχων πᾶσαν τὴν παρ' ἐκείνου καὶ τιμὴν καὶ δύναμιν ἐς τὸ τοῖς ἄλλοις εὐεργετῆν ἀνῆλσεν. ἀφ' οὗ δὴ καὶ τὰ μάλιστα οὗτ' αὐτῷ ποτὲ τῷ Ἀγ- 3 γούστῳ ἐπαχθῆς οὔτε τοῖς ἄλλοις ἐπίφθορος ἐγένετο, ἀλλ' ἐκείνῳ τε τὴν μοναρχίαν ὥς καὶ δυναστείας ὄντως ἐπιθυμητῆς συνέστηκε, καὶ τὸν δῆμον εὐεργεσίαις ὥς καὶ δημοτικιώτατος προσεποιήσατο. καὶ τότε γοῦν κήπους τέ σφισι καὶ τὸ βυλανεῖον τὸ ἐπὶ νῦν μὲν αὐ- 4 τοῦ κατέλειπε, ὥστε προῖκα αὐτοὺς λοῦσθαι, χωρία τινὰ ἐς τοῦτο τῷ Ἀγροῦστῳ δοῦς. καὶ ὅς οὐ μόνον ταῦτ' ἐδημοσίευσεν, ἀλλὰ καὶ κατ' ἐκατὸν δραχμὰς τῷ δήμῳ ὥς καὶ ἐκείνου κελεύσαντος διένειμεν. τῶν τε γὰρ πλείστων αὐτοῦ ἐκληρονόμησεν, ἐν οἷς ἄλλα 5 τε καὶ ἡ Χερρόνησος ἢ πρὸς τῷ Ἑλλησπόντῳ, οὐκ οἶδ' ὅπως ἐς τὸν Ἀγρίππαν ἐλθοῦσα· καὶ πάνυ ἐπὶ πολὺ αὐτὸν ἐβόθησε, καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἔντιμον παρὰ τῷ δήμῳ ἐποίησε, τὸν τε εἶδον τὸν τελευτήσαντι οἱ γεννηθέντα Ἀγρίππαν προσηγόρευσεν. οὐ μέντοι 6 οὔτε τοῖς ἄλλοις ἐκλιπεῖν τι τῶν πατριῶν, καίπερ μηδεὶς τῶν πρώτων ἐς τὰς πανηγύρεις ἀπαντῆσαι ἐθέλοντος, ἐπέτρεψε, καὶ αὐτὸς τὰς μονομαχίας διετέλεσεν· πολλάκις δὲ καὶ ἀπόντος αὐτοῦ ἐποιοῦντο. οὕτω γοῦν οὐκ ἴδιον τοῦτο τὸ πάθος τῇ τοῦ Ἀγρίππου οἰκίᾳ ἀλλὰ 7 καὶ κοινὸν πᾶσι τοῖς Ῥωμαίοις ἐγένετο, ὥστε καὶ σημεῖα ὅσα πρὸ

τῶν μεγίστων συμφορῶν συμβαίνειν σφίσιν εἴωθε, καὶ τότε συνε-
νεχθῆναι. βύαι τε γὰρ τῇ πόλει συνεφοίτησαν, καὶ κεραννὸς ἐς
τὴν ἐν τῷ Ἀλβανῷ οἰκίαν, ἐς ἣν οἱ ὕπατοι ἐν ταῖς ἱερουργίαις κα-
8 ταλύνουσιν, ἐνέσκηψεν. τό τε ὕστρον ὃ κομήτης ὠνομασμένος ἐπὶ
πολλὰς ἡμέρας ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ ἄστεος αἰωρηθεὶς ἐς λαμπάδας
διελύθη. καὶ πρὸ ἄλλα τε τῆς πόλεως συχνὰ καὶ ἡ τοῦ Ῥωμύλου
σκηρὴ ἐκαύθη, κοράκιον κρέα ἐς αὐτὴν ἐκ βομοῦ τινὸς ἔμπυρα
ἐμβυλόντων.

- 30 οὕτω μὲν οὖν τὰ κατ' Ἀγρίππαν ἐγένετο· μετὰ δὲ τοῦτο ὁ
Ἀγρουστος ἐπιμελητὴς τε καὶ ἐπαρορθωτὴς τῶν τρόπων ἐς ἕτερα
πέντε ἔτη αἰρεθεὶς (καὶ γὰρ τοῦτο κατὰ προθεσμίας, ὥσπερ που
καὶ τὴν μοναρχίαν, ἐλάμβανε) θνυμῖν τε τοὺς βουλευτὰς ἐν τῷ
συνεδρίῳ, ὅσους ἂν ἔδρα αὐτῶν ᾗ, καὶ τὴν ἄφριζιν πρὸς ἑαυτὸν
μὴ ποιεῖσθαι, τὸ μὲν ἵνα θεοσεβῶσι, τὸ δὲ ἵν' ἀπονητὶ συνίωσιν,
2 ἐκέλευσεν. τὴν δὲ δημορχίαν ὀλίγων σφόδρα διὰ τὸ τὴν ἰσχύν σφιν
κατατελεύσθαι αἰτούντων, ἐνομοθέτησεν ἐκ τῶν ἱππέων τῶν μὴ
ἐλαττον πέντε καὶ εἴκοσι μυριάδας κεκτημένων προβάλλεσθαι τοὺς
ἐν ταῖς ἀρχαῖς ἕνα ἑκαστον, καὶ τούτων τὸ πλῆθος τοὺς ἐνδεόντας
αἰρεῖσθαι σφισιν, εἰ μὲν καὶ βουλευεῖν μετὰ τοῦτ' ἐθέλοιεν, εἰ δὲ
3 μὴ, ἐς τὴν ἱππάδα αὐτῆς ἐπανιέναι ἐξεῖναι. περὶ δὲ ἡ Ἀσία τὸ
ἔθνος ἐπικουρίας τινὸς διὰ σεισμοὺς μάλιστα ἐδέετο, τὸν τε φόρον
αὐτῆς τὸν ἔτιον ἐκ τῶν ἑαυτοῦ χρημάτων τῷ κοινῷ ἐσήνεγκε, καὶ
ἄρχοντά οἱ ἐκ τοῦ κλήρου, ἀλλ' οὐχ αἰρετόν, ἐπὶ δύο ἔτη προσε-
4 ταξεν. κακῶς τέ ποτε τοῦ Ἀπουληρίου καὶ τοῦ Μαικήρου ἐν δικα-
στηρίῳ τινὶ μοιχείας, οὐχ ὅτι καὶ αὐτοὶ ὑβρίσκεσαν ἀλλ' ὅτι τῷ
κρινομένῳ σπουδῇ συνήρουντο, ἀκούοντων ἥλθ' ἐκ ἐς τὸ δικαστή-
ριον, καὶ ἐν τῇ τοῦ στρατηγοῦ ἔδρᾳ καθίζησας δεινὸν μὲν οὐδὲν
ἐπραξεν, ἀπειπὼν δὲ τῷ κατηγορῶ μῆτε τοὺς συγγενεῖς μῆτε τοὺς
5 φίλους αὐτοῦ προπηλακίζειν ἀνέστη. καὶ αὐτὸν διὰ τε ταῦτα καὶ
διὰ τὰλλα ἀνδριᾷσί τε ἐκ συντελείας ἐτίμησαν, καὶ τῷ τοῖς τε
ἀγύνοις καὶ ταῖς ἀνάνδροις καὶ συνθεᾶσθαι τοῖς ἄλλοις καὶ συν-
δειπνεῖν ἐν τοῖς γενεθλοῖς αὐτοῦ δοῦναι· οὐ γὰρ ἐξῆν οὐδέτερον.
- 31 ὥς δ' οὖν ὁ Ἀγρίππας, ὅνπερ που δι' ἀρετὴν ἀλλ' οὐ δι' ἀνάγκη
τινὰ ἡγάπα, ἐτεθνήκει, καὶ συνεροῦ πρὸς τὰ πράγματα πολὺ
τῶν ἄλλων καὶ τῇ τιμῇ καὶ τῇ δυνάμει προσφέροντος, ὥστε καὶ ἐν
καιρῷ καὶ ἄνευ φθόνου καὶ ἐπιβουλῆς πάντα διάγεσθαι, ἐδεῖτο,
τὸν Τιβέριον καὶ ἄκων προσεῖλετο· οἱ γὰρ ἔγγονοι αὐτοῦ ἐν παισὶν
2 ἔτι καὶ τότε ᾗσαν. καὶ προαποσπάσας καὶ ἐκείνον τὴν γυναῖκα,

καίτοι τοῦ τε Ἀγρίππου θυγατέρα ἐξ ἄλλης τινὸς γαμετῆς οὖσαν, καὶ τέκνον τὸ μὲν ἤδη τρέφουσιν τὸ δ' ἐν γαστρὶ ἔχουσιν, τὴν τε Ἰουλίαν οἱ ἡγγύησε καὶ ἐπὶ τοὺς Παννονίους αὐτὸν ἐξέπεμψεν· τέως μὲν γὰρ τὸν Ἀγρίππαν φοβηθέντες ἡσύχασαν, τότε δὲ τελευτήσαντος αὐτοῦ ἐπανέστησαν. καὶ σφας ὁ Τιβέριος, πολλὰ μὲν τῆς χώ-³ ρας πορθήσας πολλὰ δὲ καὶ τοὺς ἀνθρώπους κακώσας, ἐχειρώσατο, τοῖς Σκορδίσκοις, ὁμόροις τε αὐτῶν καὶ ὁμοσκεύοις οὖσι, συμμάχοις ὅτι μάλιστα χρησάμενος. καὶ τὰ τε ὅπλα σφῶν ἀφείλετο, καὶ τῆς ἡλικίας τὸ πλεῖον ἐπ' ἐξαγωγῇ ἀπέδοτο. καὶ αὐτῷ διὰ ταῦτα ἡ⁴ μὲν βουλὴ τὰ γε ἐπινίκια ἐψηφίσατο, ὁ δ' Ἀγνούστος ταῦτα μὲν οὐκ ἐπέτρεψεν ἑορτάσαι, τὰς δὲ τιμὰς τὰς ἐπινικίους ἀντέδωκε.

τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο καὶ τῷ Δρούσῳ συνέβη. τῶν τε γὰρ Συ-³² γάμβρων καὶ τῶν συμμάχων αὐτῶν διὰ τε τὴν τοῦ Ἀγνούστου ἀπουσίαν καὶ διὰ τὸ τοὺς Γαλάτας μὴ ἐθελοδουλεῖν πολεμωθέντων σφίσι, τό τε ὑπήκοον προκατέλαβε, τοὺς πρώτους αὐτοῦ, προσφάσει τῆς ἑορτῆς ἦν καὶ νῦν περὶ τὸν τοῦ Ἀγνούστου βωμὸν ἐν Λουγ-³³ δούνῳ τελοῦσι, μεταπεμψάμενος, καὶ τοὺς Κελτοὺς τηρήσας τὸν Ῥήνον διαβαίνοντας ἀνέκοψεν. καὶ μετὰ τοῦτο ἐς τε τὴν τῶν Οὐ-² σιπετιῶν καὶ αὐτὴν τὴν τῶν Βατάων νῆσον διέβη, καὶ ἐπὶ τὴν Συγαμβρίδα ἐκεῖθεν ἐπιπαρελθὼν συχνὰ ἐπόρθησεν. ἐς τε τὸν ὠκεανὸν διὰ τοῦ Ῥήνου καταπλεύσας τοὺς τε Φρεισίους ὤκειώσατο, καὶ ἐς τὴν Χανκίδα διὰ τῆς λίμνης ἐμβαλὼν ἐκινδύνευσε, τῶν πλοίων ὑπὸ τῆς τοῦ ὠκεανοῦ παλιρροίας ἐπὶ τοῦ ξηροῦ γενομένων. καὶ τότε μὲν ὑπὸ τῶν Φρεισίων πεζῇ συνεστρατευκότων αὐτῷ σω-³ θεὶς ἀνεχώρησε (χειμῶν γὰρ ἦν), καὶ ἐς τὴν Ῥώμην ἔλθων ἀγορα- νόμος ἐπὶ τε Κύντου Αἰλίου καὶ ἐπὶ Παύλου Φαβίου ὑπάτων,^{a.u. 743} καίπερ τὰς στρατηγικὰς τιμὰς ἔχων, ἀπεδείχθη· ἅμα δὲ τῷ ἦρι³³ πρὸς τὸν πόλεμον αὐθις ὤρμησε, καὶ τὸν τε Ῥήνον ἐπεραιώθη καὶ τοὺς Οὐσιπέτας κατεστρέψατο, τὸν τε Λουπίαν ἔξενξε καὶ ἐς τὴν τῶν Συγάμβρων ἐνέβαλε, καὶ δι' αὐτῆς καὶ ἐς τὴν Χερουσκίδα προεχώρησε μέχρι τοῦ Ὑισούργου. ἠδυνήθη δὲ τοῦτο ποιῆσαι, ὅτι² οἱ Σύγαμβροι τοὺς Χάττους, μόνους τῶν προσοίκων μὴ ἐθελήσαν- τὰς σφίσι συμμαχεῖσαι, ἐν ὀργῇ σχόντες πυνδημὶ ἐπ' αὐτοὺς ἐξε- στράτευσαν, κὰν τῷ καιρῷ τούτῳ ἔλαθε τὴν χώραν αὐτῶν διεξελθῶν. καὶ διέβη ἄν καὶ τὸν Ὑισούργον, εἰ μὴ τῶν τε ἐπιτηδείων ἐσπάνισε καὶ ὁ χειμὼν ἐνέστη καὶ τι καὶ σμῆνος ἐν τῷ στρατοπέδῳ αὐτοῦ ὤφθη. οὗτ' οὖν περαιτέρω διὰ ταῦτα προεχώρησε, καὶ ἐς τὴν³ φιλίαν ἀνακομιζόμενος δεινῶς ἐκινδύνευσεν· οἱ γὰρ πολέμιοι ἄλλως

- τε ἐνέδραις αὐτὸν ἐκώκωσαν, καὶ ποτε ἐς στενὸν καὶ κοῖλον χωρίον κατακλείσαντες ὀλίγον διέφθειραν. καὶ πᾶσινδὶ ἂν ἀπώλεσαν, εἰ μὴ καταφρονήσαντες σφῶν ὡς καὶ ἐαλωκότων καὶ μιᾶς ἐπικοπῆς ὄντων
- 4 ὁμοῦσε αὐτοῖς ἀσύντακτοι ἐχώρησαν. νικηθέντες γὰρ ἐκ τούτου οὐκέθ' ὁμοίως ἐθρασύνοντο, ἀλλὰ πόρρωθεν μὲν σφας παρελύπον, ἐγγὺς δὲ οὐ προσήεσαν, ὥστε τὸν Ἀροῦσον ἀντικαταφρονήσαντα αὐτῶν ἐκεῖ τε ἢ ὃ τε Λουπίας καὶ ὁ Ἑλίσων συμμίσγνυνται φρουρίον τί σφισιν ἐπιτεχίσαι, καὶ ἕτερον ἐν Χάττοις παρ' αὐτῷ τῷ
- 5 Ῥήγῳ. διὰ μὲν οὖν ταῦτα τὰς τε ἐπινικίους τιμὰς καὶ τὸ ἐπὶ κέλῃος ἐς τὸ ἄστυ ἐσελάσαι, τῇ τε τοῦ ἀνθυπάτου ἐξουσίᾳ, ἐπειδὴν διαστρατηγῆσθαι, χορήσασθαι ἔλαβεν. τὸ γὰρ ὄνομα τὸ τοῦ αὐτοκράτορος ἐπεφημίσθη μὲν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν καὶ ἐκείνῳ τότε καὶ τῷ Τιβερίῳ πρότερον, οὐ μέντοι παρὰ τοῦ Ἀυγούστου ἐδόθη, καίπερ αὐτοῦ ἀπ' ἀμφοτέρων τῶν ἔργων τὸν ἀριθμὸν τῆς ἐπικλήσεως ἀνέξήσαντος.
- 34 ἐν ᾧ δ' οὖν ὁ Ἀροῦσος ταῦτ' ἔπραττεν, ἢ τε πανήγυρις ἢ τῇ στρατηγίᾳ αὐτοῦ προσήκουσα πολυτελεστάτη ἐποιήθη, καὶ τὰ γενέθλια τὰ τοῦ Ἀυγούστου καὶ ἐν τῷ ἵπποδρόμῳ καὶ ἐν τῇ ἄλλῃ
- 2 πόλει πολλαχόθι θηρίων σφαγαῖς ἐτιμήθη. καὶ τοῦτο μὲν, καίτοι μὴ ψηφισθέν, ἐν πᾶσιν ὡς εἰπεῖν τοῖς ἔτεσι πρὸς τινος τῶν αἰ στρατηγούντων ἐγένετο· τὰ δὲ δὴ ἀυγοστάλια, ἃ καὶ νῦν ἄγεται,
- 3 τότε πρῶτον ἐκ δόγματος ἐτελέσθη. ὃ τε Τιβέριος τοὺς Δελματίας νεοχμώσαντας καὶ τοὺς Παννονίους μετὰ τοῦτο πρὸς τε τὴν ἐκείνου καὶ πρὸς τὴν τοῦ πλείονος στρατοῦ ἀπουσίαν νεωτερίζοντας ἐχειρώσατο, πολεμῶν τε ἅμα ἀμφοτέροις, καὶ τοτὲ μὲν τῇ τοτὲ δὲ τῇ μεθιστάμενος, ὥστε καὶ τῶν ἄθλων τῶν αὐτῶν τῷ Ἀροῦσῳ τεχνεῖν.
- 4 καὶ τούτου καὶ ἡ Δελματία τῇ τοῦ Ἀυγούστου φρουρᾷ, ὡς καὶ ὀπλων τινῶν αἰ καὶ δι' ἐαυτὴν καὶ διὰ τὴν τῶν Παννονίων γειτονίαν δεομένη, παρεδόθη.
- 5 οὗτοι μὲν δὴ ταῦτα ἐπρασσον· ἐν δὲ δὴ τοῖς αὐτοῖς τοῖς χρόνοις Ὀολόγαισος Θορᾶξ Βησσός, ἱερεὺς τοῦ παρ' αὐτοῖς Διονύσου, προσεποιήσατό τινας πολλὰ θειάσας, καὶ μετ' αὐτῶν ἀποστὰς τὸν τε Ῥασκύνοριν τὸν τοῦ Κότνος νῖδον νικήσας ἀπέκτεινε, καὶ τὸν θεῖον αὐτοῦ τὸν Ῥεμυτάλκην μετὰ ταῦτα ἀμαχί γυμνώσας τῶν δυνάμεων τῇ παρὰ τοῦ θεοῦ δόξῃ φυγεῖν ἐποίησε, καὶ αὐτὸν ἐπιθυμῶν ἐς τε τὴν Χερρόνησον ἐνέβαλε καὶ δεινῶς αὐτὴν ἐλυμήνατο.
- 6 ὡς οὖν οὗτός τε ταῦτα ἐποίει καὶ οἱ Σιαλέται τὴν Μακεδονίαν ἐκακούρου, Λούκιος Πίσων ἐκ Παμφυλίας, ἧς ἦρχε, προσεστάχθη

3 4 καὶ] καὶ*

34 3 5 ἄλλων*

5 6 θείου*

6 1 Coe-

laetae Tacito, Coeletae Plinio.

σφίσιν· καὶ προαναχωρησάντων οἴκαδε τῶν Βησῶν ἐπειδὴ ἐπν-
θάνοντο αὐτὸν προσιόντα, ἕς τε τὴν γῆν αὐτῶν ἀφίκετο, καὶ ἡττη-
θεὶς τὸ πρῶτον ἀντεπεκράτησε, καὶ ἐκείνην τε καὶ τὴν τῶν προσ-
χώρων τῶν συνεπαυαστάντων σφίσιν ἐπόρθησεν. καὶ τότε τε τοὺς 7
μὲν ἐθελοντὰς προσθέμενος τοὺς δ' ἄκοντας ἐκπλήξας, τοῖς δὲ καὶ
ἐκ παρατάξεως συνενεχθεὶς, πάντας αὐτοὺς ὑπηγάγετο, καὶ μετὰ
τοῦτο νεοχμώσαντάς τινας αὐτῶν αὐθις κατεδουλώσατο. καὶ αὐτῷ
διὰ ταῦτα καὶ ἱερομηρία καὶ τιμαὶ ἐπινέζιοι ἐδόθησαν.

ἐν ᾧ δ' οὖν ἐκεῖνα ἐγίνετο, ὁ Ἀγρονστος ἀπογραφάς τε ἐποίη- 35
σατο, πάντα τὰ ὑπάρχοντά οἱ καθάπερ τις ιδιώτης ἀπογραψά-
μενος, καὶ τὴν βουλὴν κατελέξατο. ὁρῶν δὲ ὅτι οὐκ αἰεὶ συχνοὶ
συνέλεγοντο, ἐκέλευσε τὰ δόγματα αὐτῆς καὶ ἐν ἐλάττωσιν ἢ τετρα-
κοσίοις γίνεσθαι· οὐ γὰρ ἔξῃν τινὰ ἐκ τοῦ πρὶν ἄλλως κυροῦσθαι.
ἐπειδὴ τε ἀργύριον αὐθις ἐς εἰκόνας αὐτοῦ καὶ ἐκείνη καὶ ὁ δῆμος 2
συνεσήμεχαν, ἑαυτοῦ μὲν οὐδεμίαν, ὀφειλὰς δὲ δημοσίας καὶ προσέτι
καὶ ὁμοιοίας εἰρήνης τε ἔστησεν. αἰεὶ τε γὰρ ὥς εἰπεῖν καὶ ἐπὶ
πάσῃ προσφάσει τοῦτ' ἐποιοῦν, καὶ τέλος καὶ ἐν αὐτῇ τῇ πρώτῃ
τοῦ ἔτους ἡμέρᾳ οὐκέτ' ἰδίᾳ πον κατέβαλλον αὐτό, ἀλλ' αὐτῷ ἐκείνῳ
προσιόντες οἱ μὲν πλείον οἱ δ' ἔλαττον ἐδίδοσαν. καὶ ὅς προσθεῖς 3
ἂν ἕτερον τοσοῦτον ἢ καὶ πλέον ἀντεδίδον, οὐχ ὅπως τοῖς βουλευ-
ταῖς ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις. ἥδη δὲ καὶ ἐκεῖνο ἤκουσα, ὅτι καὶ ἄλλο
τι ἀργύριον ἐκ λογίου τινὸς ἢ καὶ ὀνείρατος παρὰ τῶν προστυχόν-
των οἱ, ὥς καὶ προσαιτῶν, ἐν μιᾷ τοῦ ἔτους ἡμέρᾳ ἐλάμβανεν.

καὶ τοῦτο μὲν, εἰ γέ τινι πιστόν, οὕτω παραδέδοται· ἐν δὲ τῷ 4
ἔτει ἐκείνῳ τὴν τε Ἰουλίαν τῷ Τιβερίῳ συνήκισε, καὶ τὴν Ὀκταβίαν
τὴν ἀδελφὴν ἀποθανοῦσαν προέθετο ἐπὶ τοῦ Ἰουλίου ἡρώον, παρα-
πετάσματι καὶ τότε ἐπὶ τοῦ νεκροῦ χρησάμενος. καὶ αὐτός τε ἐκεῖ 5
τὸν ἐπιτάφιον εἶπε, καὶ ὁ Δροῦσος ἐπὶ τοῦ βήματος· δημόσιον γὰρ
τὸ πένθος ἀλλαξαμένων τὴν ἐσθῆτα τῶν βουλευτῶν ἐγένετο. καὶ
τὸ μὲν σῶμα αὐτῆς οἱ γαμβροὶ ἔξήμεχαν, τὰ δὲ δὴ ψηφισθέντα
αὐτῇ οὐ πάντα ὁ Ἀγρονστος ἐδέξατο. κὰν τῷ αὐτῷ τούτῳ χρόνῳ 36
ὁ τε ἱερεὺς τοῦ Διὸς πρῶτον μετὰ τὸν Μερούλαν ἀπεδείχθη, καὶ
τοῖς ταμίαις τὰ δόγματα τὰ ἐκάστοτε γιγνόμενα διὰ φυλακῆς ποι-
εῖσθαι ἐκελεύσθη, ἐπειδὴ οἱ τε δῆμοχοι καὶ οἱ ἀγορανόμοι οἱ
πρότερον αὐτὰ ἐπιτετραμμένοι διὰ τῶν ὑπηρετῶν τοῦτο ἔπραττον,
καὶ τις ἐκ τούτων καὶ διαμαρτία καὶ ταραχὴ ἐγένετο.

ἐψηφίσθη μὲν οὖν τὸν Ἰανὸν τὸν γέμινον ὥς καὶ πεπαυμένων 2
τῶν πολέμων (ἀνέφχτο γὰρ) κλεισθῆναι, οὐ μέντοι καὶ ἐκλείσθη·

71 τε] μὲν*
post δόγματα om

2 προσθεμέρους

35 21 ἑαυτοῦ

36 13 τὰ

^{a. u.} οἱ τε γὰρ Λαοὶ τὸν Ἰστρον πεπηγότα διαβάντες λείαν ἐκ τῆς
⁷⁴⁴ Παννονίας ἀπετέμοντο, καὶ οἱ Δελμάται πρὸς τὰς ἐσπράξεις τῶν
³ χορημάτων ἐπανέστησαν. καὶ τούτους μὲν ὁ Τιβέριος ἐκ τῆς Γα-
 λατίας, ἐς ἣν μετὰ τοῦ Αὐγούστου ἐσεληλύθει, μεταπεμφθεὶς κατε-
 στήσατο, τὰ δὲ δὴ τῶν Κελτῶν τῶν τε ἄλλων καὶ τῶν Χάττων
 (πρὸς γὰρ τοὺς Σαγάμβρους μετέστησαν, καὶ τῆς χώρας αὐτῶν,
 ἣν οἰκεῖν παρὰ τῶν Ῥωμαίων εἰλήφεσαν, ἐξανέστησαν) ὁ Αῤοῦσος
⁴ τὰ μὲν ἐκάκωσε τὰ δὲ ἐχειρώσατο. καὶ μετὰ τοῦτο ἔς τε τὴν Ῥώ-
 μιν σὺν τῷ Αὐγούστῳ ἀνεκομίσθησαν (ἐν γὰρ τῇ Λουγδουνίδι τὰ
 πολλὰ οὗτος ἐγγύθεν τοῖς Κελτοῖς ἐφεδρεύων διέτριβε), καὶ ὅσα
 ἐπὶ ταῖς νίκαις ἐψήφιστο ἢ καὶ ἄλλως καθήκοντα ἦν γενέσθαι,
 ἐπετέλεσαν.

ταῦτα μὲν ἐπὶ τε τοῦ Ἰούλου καὶ ἐπὶ Φαβίου Μαξίμου ἐπά-
 NE των ἐγένετο, τῷ δ' ἐχομένῳ ἔτει ὁ Αῤοῦσος μετὰ Τίτου Κρυσπίνου
^{a. u.} ⁷⁴⁵ ὑπάτευσεν, καὶ αὐτῷ σημεῖα οὐκ ἀγαθὰ συνήνέχθη· πολλὰ μὲν γὰρ
 καὶ ἄλλα καὶ χειμῶνι καὶ κεραυνοῖς, πολλοὶ δὲ καὶ ναοὶ ἐφθάρησαν,
 ὥστε καὶ τὸν τοῦ Διὸς τοῦ Καπιτωλίου τῶν τε συννάων αὐτοῦ
² κακωθῆναι. οὐ μόντοι καὶ ἐφρόντισέ τι αὐτῶν, ἀλλ' ἔς τε τὴν τῶν
 Χάττων ἐσέβαλε καὶ προῆλθε μέχρι τῆς Σουηβίας, τὴν τε ἐν ποσὶν
 οὐκ ἀταλαιπώρως χειρούμενος καὶ τοὺς προσμυγνύντας οἱ οὐκ ἀναι-
 μωτὶ κρατῶν. κἀντεῦθεν πρὸς τε τὴν Χερουσιίδα μετέστη, καὶ
 τὸν Ὀρίονα διαβάς ἤλασε μέχρι τοῦ Ἀλβίου, πάντα πορθῶν.
³ ἐκείνον γὰρ (ὅτε δὲ ἐκ τῶν Ῥαυδαλικῶν ὄρων, καὶ ἐς τὸν ὠκεανὸν
 τὸν προσάρκτιον πολλῷ μεγέθει ἐκδίδωσιν) ἐπεχείρησε μὲν περαιω-
 θῆναι, οὐκ ἠδυνήθη δέ, ἀλλὰ τρόπαια στήσας ἀνεχώρησεν· γυνή
 γὰρ τις μελῶν ἢ κατ' ἀνθρώπου φύσιν ἀπαντήσασα αὐτῷ ἔφη
 “ποῖ δῆτα ἐπείγῃ, Αῤοῦσε ἀκόρεστε; οὐ πάντα σοι ταῦτα ἰδεῖν
 πέπωται. ἀλλ' ἄπιθι· καὶ γὰρ σοὶ καὶ τῶν ἔργων καὶ τοῦ βίου
⁴ τελευτὴ πάρεστιν ἤδη.” θαυμαστὸν μὲν οὖν τό τινα φωνὴν παρὰ
 τοῦ δαιμονίου τοιαύτην τῷ γενέσθαι, οὐ μόντοι καὶ ἀπιστεῖν ἔχω·
 παραχοῆμα γὰρ ἀπέβη, σπονδῇ τε ὑποστρέψαντος αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ
⁵ ὁδῷ νόσῳ τινί, πρὶν ἐπὶ τὸν Ῥῆνον ἔλθειν, τελευτήσαντος. καὶ μοι
 τεκμηριοῖ τὸ λεχθὲν ὅτι καὶ λόγοι περὶ τὸ στρατόπεδον ἐπὶ τὸν
 θάνατον αὐτοῦ περινοστοῦντες ὠρόντο, καὶ νεανίσκοι δύο διὰ μέ-
 σου τοῦ ταφρέματος διππεύοντες ὤφθησαν, θορῆνός τε τις γυναι-
 κείος ἡκούσθη, καὶ ἀστέρων διαδρομαὶ ἐγένοντο. ταῦτα μὲν οὕτως
² ἔσχεν, προπυθόμενος δ' ὁ Αὐγούστος ὅτι νοσεῖ (οὐ γὰρ ἦν πόρρω),

^{3 2} καταπεμφθεὶς*

ἀνεστήσατο

⁴ καὶ τῆς τε χώρας αὐτῶν

^{4 3} οὕτως

^{1 2 4} Χερουσιάν·* cf. 54 33, et 32 Σαγάμβροις Χανζίδα,
 et 22 Ἰαλίδος.